

Rapla valla aasta õpetaja on Maarika Laanisto

Rapla kultuurikeskuses tunnustati ja tänati 6. oktoobril valla õpetajaid. Pidulikule koosviibimisele olid kutsutud kõik valla õpetajad. Kokkutulnuid tervitasid vallavolikogu esimees Kalle Toomet ja vallavanem Gert Villard. Õpetajatele esines Män-niste perebänd.

Rapla valla aasta õpetaja tunnustuse saamiseks esitati tänavu rekordiliselt 12 ettepanekut:

- **Anu Siniroht** – Kabala Lasteaed-Põhikooli muusikaõpetaja koolis ja lasteaia, loodusõpetuse õpetaja ja klassijuhataja

- **Elle Koolma** – Hagudi Põhikooli lasteaiaõpetaja
- **Evelyn Kurg** – Rapla Kesklinna Kooli inglise keele õpetaja ja klassijuhataja
- **Grete Elbrecht** – Rapla Gümnaasiumi saksa keele õpetaja ja mentor
- **Helen Karlson** – Kabala Lasteaed-Põhikooli lasteaiaõpetaja
- **Kaia Saaremets** – Kaiu Kooli kunstiõpetaja ja klassijuhataja
- **Koidu Pettai** – Kabala Lasteaed-Põhikooli vene ja eesti keele ning kirjanduse õpetaja
- **Lea Lindegron** – Rapla Vesiroosi Kooli klassiõpetaja
- **Liane Raadik** – Rapla Lasteaia

Naksitrallid lasteaiaõpetaja

- **Liis Lillestik** – Rapla Lasteaia Kelluke muusikaõpetaja
- **Madli Mitt** – Rapla Kesklinna Kooli erivajadusega laste õpetaja
- **Maarika Laanisto** – Rapla Kesklinna Kooli ja Rapla Gümnaasiumi füüsikaõpetaja ja klassijuhataja

Rapla valla 2022. aasta õpetaja tiitli pälvis Maarika Laanisto.

2021 kevadel lõpetas Rapla Kesklinna Kooli kümnes klassitais noori, kellele Maarika oli klassijuhataja. Alati tasakaalukas, malbe, toetav ja sõbralik. Õpetaja Maarika on seda meelt, et igaüks on eriline omal alal. Akadeemiline põhi- või gümnaasiumiharidus on lapsele baas järgmistele sammudele, individuaalsetele valikutele. Ettevõtlikele noortele võimaluste andmine ja nende usaldamine on toonud pikas perspektiivis kõigile kasu. Füüsikaõpetajana on Maarika korralduselt kutsunud gümnaasiumi klassidele külla Tartu Ülikooli teadusbussi, et laiendada õpilaste silmaringi ning suurendada ainetevahelist integrat-

siooni. Kesklinna kooli teadusprojekti „Saja hullu teadlase öö“, mis 2019. aastal võitis Eesti haridustehnoloogia aastaauhinna, on Maarika alati olnud füüsika-keemiatöötaja juhendaja ja kogu projekti üks kaaslooja. Töötades ise korraga kahes koolis – Rapla Kesklinna Koolis ja Rapla Gümnaasiumis – oskab Maarika märgata mõlema kooli tugevaid jooni ning jagada kolleegidele nõuandeid, kuidas õpetööd paremaks muuta.

Suur tänu kõikidele nominentidele ja tunnustuse saajale tehtud töö eest meie koolides ja lasteaedades. Palju õnne ja rõõmu teie päevadesse! ▼

Raplamaa omavalitsustöötaja on Cerly-Marko Järvela

Sulu külamajas peeti 30. septembril Raplamaa V omavalitsuspäeva, kus anti kätte ka Raplamaa omavalitsustöötaja 2022 tiitlid ja Raplamaa hõbedased rinnamärgid. Raplamaa omavalitsustöötaja 2022 austav tiitel antakse Raplamaa iga omavalitsusüksuse ühele ametnikule või töötajale, kes on andnud olulise panuse omavalitsuse edendamisse ja/või mõjutanud oluliselt kohalikku arengut.

Meie vallast pälvis sellel aastal tunnustuse vallaarhitekt Cerly-Marko Järvela.

Cerly-Marko töötab Rapla Vallavalitsuses 2014. aastast. Ametnikuna iseloomustab teda inimeste mõttemaailma tundlikult tajuv suhtumine, tema rahulik meel, suurepärase kaa-

samis- ja suhtlemisoskus ning äärmiselt kõrge tööviime, millel on sisu ja kvaliteet. Cerly-Marko kohta saab öelda, et ta on valla visiitkaart ja hea mainekujundaja, seda sõna parimas tähenduses.

Cerly-Marko teeb oma igapäevatööd suure innu ja töötahtega – üks hea näide on tema koostatud ilmekad ning üheselt arusaadavad esitlused, mida saavad kõik huvilised iga kuu volikogu istungitel jälgida. Cerly-Marko antavad selgitused planeeringute menetlemisel nii volikogu istungitel kui avalikel aruteludel on leidnud väga palju positiivset tagasisidet, ka kõige keerukamad asjad oskab ta lahti mõtestada ja selgitada viisil, mis muudab teema arusaadavaks ka asjatundmatule. MTÜ Eesti Naabrivalve on tunnustanud meie vallaarhitekti „Hea ametnik 2017“ tänukirjaga.

Praegu on Cerly-Marko suurim töö valla üldplaneeringu koostamise koordineerimine ning oma sisendi andmine planeeringuprotsessi.

Kolleegid iseloomustavad Cerly-Markot väga värviliselt ning seda taas sõna parimas tähenduses – kõik omadused, mis ühel heal inimesel, parimal ja eeskujuks oleval kolleegil olema peavad. Cerly-Markol ka on. Ükskõik, mis teemaga Cerly-Marko poole pöörduda, leiab ta aja, arutleb sel teemal, aidates leida parimaid võimalikke lahendusi, kui selleks vajadus on. Märkimist vabab ka see, et ta on kogu aeg kolleegidele olemas, olgu ta töökontoris või distantsil.

Aitäh, Cerly-Marko, et meie valla elu kaunimaks ja paremaks muutmisele kaasa aitad. Palju õnne ja õnnestumisi järgmisteks aastateks! ▼

RAPLA VALLAVOLIKOGUS

Rapla Vallavolikogu istung toimus nelja-päeval, 29. septembril 2022 algusega kell 9 Rapla Vallavalitsuse II korruse saalis.

- Muudeti Rapla valla arengukava 2018–2025.
- Otsustati lõpetada Rapla valla Juuru osavalla ja Kaiu osavalla tegevus 15. oktoobril 2022.
- Algatati kõnnitee ehituseks ja tänavavalgustuspostide paigaldamiseks tähtajatu isikliku kasutusõiguse seadmine Uuskülas Bussijaama kõnnitee katastriüksusele.
- Jäeti Rapla valla erateede nimekirjas olevad Koikse-Hobusetalli tee nr 6540162 lõik 0,424–0,830 m) ja Liiva tee 6540427 lõik 0–230 m avalikuks kasutamiseks määra-

mata, kuna avalik huvi nimetatud erateede lõikudel puudub: nende kaudu ei ole vajadust tagada juurdepääsu avalikult kasutatavatele objektidele, avalikuks kasutamiseks määramine ei vähenda liikluse negatiivset mõju keskkonnale ega muuda liiklemist paremaks või ohutumaks.

- Algatati Vanatammsalu detailplaneering eesmärgiga sätestada tingimused kuni kümne üksikelamu püstitamiseks.
- Anti projekteerimistingimused Purilas Härkla tee 6 maaüksusele remonditöökoja väikesemahulise laienduse kavandamiseks, Valtus Juliuse tn 4 maaüksusele üksikelamu kavandamiseks, Kodilas Palamulla tee 22 maaüksusele kasvahoone kavandamiseks ning Juurus Side tänava garaaži üm-

berehituse ja enam kui 33% mahust suu- rendamise kavandamiseks.

- Anti Rapla Vallavalitsusele volitused planeerimisseaduse § 127 sätestatud detailplaneeringu koostamise korraldaja ülesannete täitmiseks ning detailplaneeringu koostamisest huvitatud isikuga halduslepingu sõlmimisele eelnevate läbirääkimiste pidamiseks.
- Arvati Alar Mutli välja Rapla Vallavolikogu sotsiaal- ja tervisekomisjoni, kogukonnakomisjoni ning eelarve- ja arengukomisjoni koosseisust ning kinnitati Hannes Vald eelarve- ja arengukomisjoni liikmeks.

Volikogu istungeid on võimalik jälgida ja järelvaadata valla kodulehel. ▼

RAPLA VALLAVALITSUSES

5. septembril

Kinnitati Rapla linna keskväljaku rajamise II etapi ehitustöödeks korraldatava riigihanke alusdokumendid.

Menetleti volikogule esitatavaid eelnõusid detailplaneeringute algatamiseks Juulas ja Raplas, projekteerimistingimuste andmiseks Juuru, Kodilasse, Purilasse ning Valtusse, Rapla valla kasuks isikliku kasutusõiguse seadmise algatamiseks riigiteel 15 Tallinn-Rapla-Türi kõnnitee rajamiseks ja valla arengukava muutmiseks.

Anti projekteerimistingimused abihoone kavandamiseks Juulasse, suvemaja kavandamiseks Hagudisse, üksikelamu ja abihoonete kavandamiseks Koiki, jahimajandushoone kavandamiseks Lipametsale ning abihoone kavandamiseks Rõa külla.

Anti ehitusload üksikelamute ehitamiseks Väljatagusele ja Lõpemetsale, bürooruumidega kortermaja ümberehitamiseks Raplas ning suurkaevu rajamiseks Vahastusse.

Määrati Arankülas ja Orgusel asuvate katastriüksuste jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed.

Muudeti Kuusikul ja Iiras asuvate katastriüksuste lähiaadresside ning Rõas asuva katastriüksuse sihtotstarvet, samuti Kabalas asuvate katastriüksuste omavahelist piiri.

Seati Telia Eesti AS-i kasuks sundvaldus Rapla linnas asuvatele kinnisasjadele.

Kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saajate esitatud aruanded.

Lubati korraldada 14. laste mitmevõistlus.

Informatsiooni korras menetleti elamuarendustoe väljamakse taotluse rahuldumist, arutati Heina tänava silla kande- konstruktsiooni võimalusi ning Kuimetsa linnusekeldri müüri taastamist.

12. septembril

Anti projekteerimistingimused üksikelamu ja abihoonete kavandamiseks Tuti külla.

Anti ehitusluba üksikelamu ehitamiseks Uusküllas.

Anda kasutusluba päikeseelektrijaama kasutamiseks Põlmas.

Määrati Nõmmkülas, Raplas ja Rõal asuvate katastriüksuste jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed.

Seati Telia Eesti AS-i kasuks sundvaldus tehnorajatise ehitamiseks, omandamiseks ja majandamiseks Valtus ja Alus asuvatele kinnisasjale.

Määrati Valtus asuvale Kodukaku tänav liikluspinnale uus ruumikuju ja uueks koha-

nimeks Öökulli põik ning Kabalas asuvalle Töökoja tee liikluspinnale Nooruse tee.

Informatsiooni korras käsitleti Jürna tänava nime muutmiseks esitatud ettepanekuid ja otsustati pakkuda välja uueks nimeks Haigru tänav.

Muudeti sotsiaalnõukogu koosseisu.

Kinnitati lapsehoiukohtade juurde saamiseks korraldatud minikonkursi tulemused.

Otsustati hüvitada Haapsalu Viigi Kooli 9. klassi õpilase sõidukulud kodust kooli ja tagasi.

Informatsiooni korras arutati huvikoolide, milles õpivad meie valla lapsed, kohatasu maksmist naabervaldadele.

Lubati korraldada 28. Alu minijooks.

Kutsuti Heiti Vahtra tagasi SA Rapla Spordirajatised nõukogu liikme kohalt.

Saadi ülevaade Rapla vallas asuvatest punamonumentidest.

Eraldati reservfondist 5000 eurot Ukraina Žitomõri oblasti abistamiseks.

Otsustati eraldada spordivaldkonna eelarvest MTÜ-le Raplamaa Jalgpallikool sihtotstarbeline toetus majandamiskulude katteks kuni 35 000 eurot.

14. septembri erakorralisel istungil

Saadeti vallvanem Gert Villard 16.–18.09.2022 välislähetusse Leedu Vabariiki Raseiniai valla korraldatavale festivalile „Kogukonna sügisääd“.

19. septembril

Anti projekteerimistingimused päikesejaama kavandamiseks Lipametsa külla.

Menetleti volikogule esitatavaid eelnõusid projekteerimistingimuste andmiseks Raplasse üürikorterite rajamiseks ning Viljandi mnt 61 ja 63 detailplaneeringute avaliku arutelu korraldamiseks.

Informatsiooni korras saadi ülevaade menetluses olevatest detailplaneeringutest.

Anti ehitusluba üksikelamu ehitamiseks Uusküllas.

Anti tähtajaline kasutusluba Mahlamäe külla rajatud üksikelamule.

Vabastati korraldatud jäätmeveost jäätmevaldajad, kes ei kasuta oma kinnistut aasta ringi.

Saadi ülevaade kampaania „Meri algab siit“ korraldamisest Rapla vallas.

Kooskõlastati Lõiu külla rajatava suurkaevu asukoht.

Kiideti heaks toetuse saaja esitatud projekti „Kanalisatsioonisüsteemi ehitus“ aruanne.

Otsustati kutsuda AS-i Rapla Vesi üldkoosolekul tagasi nõukogu liige Margit Pärna ning nimetada uueks liikmeks Margus Jaanson.

Anti SA-le Rapla Spordirajatised kuni neljaks aastaks tasuta kasutada Raplas Vesiroosi tervisepark.

Saadi ülevaade kriisivalmisoleku suurendamise toetuse kasutamiseks hangete korraldamisest.

Lubati Kabalas korraldada maal elamise päeva üritus.

Kuna Rapla linnas Nurme tänaval asuva eestkostetavale kuuluva eluruumi võõrandamise avalik enampakkumine ei andnud tulemusi, otsustati eluruum omandada valale sotsiaaleluruumiks enampakkumise alghinnaga.

21. septembri erakorralisel istungil

Kinnitati Rapla linna keskväljaku rajamise II etapi ehitustöödeks korraldatud riigihanke tulemused.

26. septembril

Menetleti volikogule esitatavat eelnõu Mahlamäe tn 10 detailplaneeringu kehtestamiseks.

Anda ehitusload suurkaevu rajamiseks Uusküllas, üksikelamute ehitamiseks Väljatagusele ja Rakasse ning abihoone Alusse.

Anti kasutusluba tootmishoone-büroo kasutamiseks Raplas.

Kooskõlastati vallale kuuluvatele maaüksustele elektrivõrgu rajamise asendiplaan Uuskülas.

Parandati ilmsed ebatäpsused vallavalitsuse korraldustes nr 186, 308 ja 427.

Kinnitati Rapla valla haljasalade hoolduseks ja keskväljaku teise etapi ehitamiseks korraldatud riigihangete tulemused.

Kooskõlastati Kalda külla rajatava suurkaevu asukoht.

Määrati Rapla valla eelarvest 2022. aasta IV voorus läbiviidavate kultuuri- ja noorsootöö projektide toetuseks 17 121 eurot, sotsiaaltöö projektidele 3590 eurot ning spordiharrastuse projektidele 4852 eurot.

Lubati korraldada Rapla Kesklinna Kooli XL suurjooks.

Muudeti huvihariduse ja huvitegevuse toetamise taotluste hindamise ja väljamaksmise korraldamise määrust.

Otsustati hüvitada eriklassi õpilase kooli sõidu kulud.

Otsustati tasuda Salu koolile tegevuskulude toetus Rapla valla õpilase eest. ▼

Kriisid nõuavad ebamugavamaid lahendusi

Kellelegi ei ole üllatus, et elukallidus on hüppeliselt tõusnud. Majanduskeskkond on väga ebastabiilne ja kulud muudkui kasvavad. Kriisid nõuavad ebameeldivaid lahendusi ning otsuseid tuleb teha selliseid, milliseid üldse ei tahaks. Samas tuleb olukorra veelgi keerulisemaks muutmise ära hoidmiseks teha karme valikuid. Nii nagu me kodudes peame leidma kokkuhoiukohti, tuleb see ette võtta ka kohalikul omavalitsusel.

Ajamahukamateks kokkuhoiu võimalusteks on säästlike lahenduste loomine, olgu siis hoonete soojustamine või hoonetes olevate süsteemide automatiseerimine ja teadlik haldamine. Need aga on tõesti pikaajalised investeermahukad tegevused. Meil on aga vaja kiiremaid lahendusi, mis toovad mingsugusti kokkuhoiu nüüd ja kohe. Nagu näiteks ruumide temperatuuri või valgustuse vähendamine manuaalselt, valgusallikate vahetamine hoonetes säästlikumate vastu, pidevalt vooluvõrgus olevate seadmete vähendamine. Samuti energiamahukate toimingute tegemine soodsamal perioodil (võimalusel) ning hoonetes, kus on võimalik sooja vee temperatuuri vähendada või üldse kinni keerata, seda ka teha. Väiksemaid lahendusi on mitmeid.

Kohalikus omavalitsuses kiireloomuliste suuremate kokkuhoiukohtade leidmine ja rakendamine puudutab tahes-tahtmata paljusid elanikke. Suurem muutus on tänavavalgustuses. Rapla vallas hakatakse seda alates 16. oktoobrist 2022 välja lülitama pühapäevast neljapäevani ajavahemikus kell 00–5 ning reedel ja laupäeval ajavahemikus kell 3–6. Sellel ajal on liikumine asulates peaaegu olematu. Samas, kui siiski on vaja liigelda, palume sellel ajal olla eriti tähelepanelikud. Kanname helkurit ning lisaks enese valgustamiseks taskulampi (pealampi).

Kokkuhoid puudutab ka jõuluaega. See tähendab, et tänavavalgustuspostidele ei paigaldata tänavu jõuluvalgustust. Samas jõuluaeg on eriline aeg. Jõulutunde loomiseks valgustatakse kuni kolmekuningapäevani asulate jõulupuud ja Rapla linna keskväljaku osa. Samuti puudutab kokkuhoid aastavahetust, tänavu valla eelarvest aastavahetuse ilutulestikku ei finantseerita. Kui mõni ettevõtte peab võimalikuks ilutulestiku tegemist toetada, palun võtta ühendust vallavalitsusega. Saame olla abiks selle organiseerimisel.

Vallavalitsus mõistab, et tegu on äärmuslike lahendustega. Kriisiolukorras peab olema iga inimene otsustav oma pere eelarve võimalustega. Nii peab olema otsustav ka kohalik omavalitsus meie ühise eelarvega. Ükski otsus ei ole kivisse raiutud, vaid neid kohandatakse olukorra järgi ja nendest teavitatakse esimesel võimalusel. Et kõigega kursis olla, palun jälgige Rapla valla kodulehte www.rapla.ee või sotsiaalmeediakontot. Hoidkem ühiselt kokku!

RAIN TERRAS, ABIVALLAVANEM

Rapla valla 10 raamatukogus on nüüd müügil postmargid

Rapla valla haruraamatukogud laiendavad oma tegevust ja alates septembrist on neis müügil postmargid ning ümbrikud. Margid on nüüd müügil 10 raamatukogus. Need on Alu, Juuru, Järlepa, Kabala, Kaiu, Kodila, Kuimetsa, Purku, Raikküla ja Vahastu raamatukogu. Juba varem on margid saadaval Hagudi ja Kaiu raamatukogus. ▼

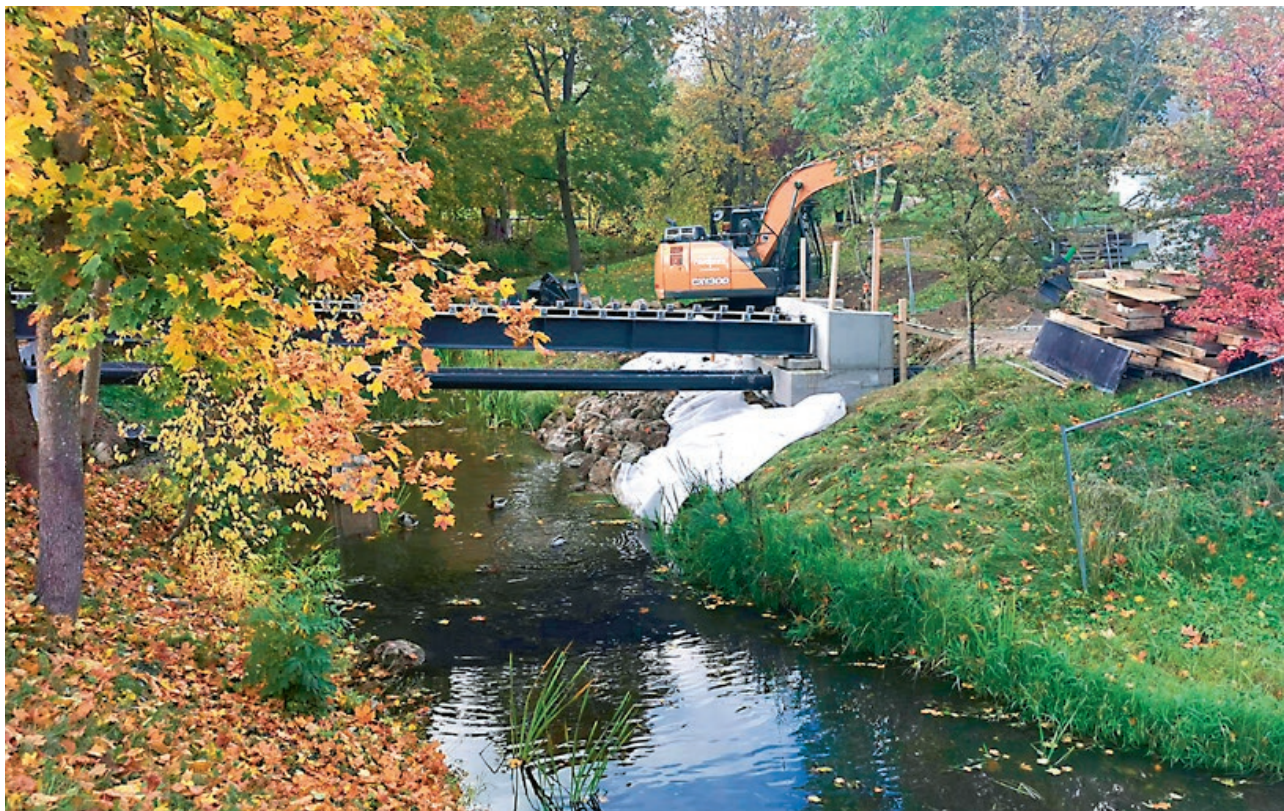

FOTO: KATRIN KRUUSIMÄGI

OLUKORD E HITUSTANDRIL: suvel luubi all olnud ehitustest

Arusaadavatel põhjustel olid sellel suvel päris mitu ehitusobjekti meie kõigi erilise tähelepanu all. Sügis on hooga peale tulnud ja aeg on anda ülevaade, kuidas asjad kulgevad. Alustame kõige valusamast.

Mahlamäe ja Aasa tänava

kohta häid uudiseid ikka ei ole – ehitustööd ei ole seni alanud ja ega praegu saagi öelda, millal algavad.

Igal probleemil on mitu tahku ja asjaosalist, nii ka antud juhul. Probleemide tekkel kasvab kõikide asjaosaliste rahulolematuse selle kestvusega. Kuna lõppkasutajat puudutab see kõige otsesemalt, siis mitte ainult pahameel, vaid ka tugev mure on siin igati õigustatud ja mõistetav.

Seisak sai alguse vallavalitsuse kui tellija ja Infraad OÜ kui töövõtja erinevast arusaamast dokumentide tõlgendamises. Endiselt ei saa vallavalitsus nõustuda töövõtjapoolse hankedokumentide teatud tõlgendustega või ettepanekutega, millega me ei läheks mitte ainult vastuollu seadustega, vaid need oleksid ka lihtsalt kahjulikud meile kui tellijale.

Nagu iga asja puhul, oli jätkamiseks mitu võimalust. Näiteks vaikselt leida omavahel mõistlik lahendus ja tööd lõpuni viia, vältides iga hinna eest meelepaha. Samas lootes, et eksimused, ebatäpsused ei tule välja või kui tulevadki, siis püüda pääseda võimalikult vähe kahjustatult. Samas on võimalus julgelt seadusi järgides vaadata tekkinud olukorda, isegi kui see põhjustab meelepaha ja nõuab ebapopulaarseid otsuseid või toob välja vigu meie endi töös. Kohaliku omavalitsusele on usaldatud oma

vallakodanike raha ning selle seaduslik ja sihipärane kasutamine on siin kõige alus.

Oleme tellinud analüüsi hanke ettevalmistuse kohta, mis ei aita küll otseselt edasi tööde jätkamisele, kuid annab meile olulise sõnumi, kas me vajame tööde ümberkorraldamist või erialase pädevuse tõstmist, võib-olla hoopis mõtteviisi ja harjumuste muutmist valla juhtimises. Samuti on see sõnum meie tulevastele koostööpartneritele, et kokkulepped peavad olema mõlemale asjaosalisele üheselt arusaadavad ja selles on oluline roll tellija kõrval ka töövõtjal, selleks annab hea võimaluse riigihangete ettevalmistav protsess.

Millal ja kuidas Mahlamäe ja Aasa tänava ehitusega edasi saab minna, anname teada esimesel võimalusel. Sügis on käes ja teatud tööde teostamine sõltub ilmast. Olukorrast lähtuvalt on vallal plaan B, kus on eesmärk saavutada nende tänavate sõidetavus ja võimalus teha talihooldustööd, kahjustamata olemasolevat kommunikatsioonide ja juba tehtut.

Kaiu Hariduskeskuse

ehituse hanke võitjast teatasime juba mõni nädal tagasi. Võitjaks osutus meie enda kodukandi ettevõtte OÜ Expolio. Hea on teada anda, et ehituse avakoosolek on peetud ja töid alustatud. Eesmärk on olla valmis, et uuel õppeaastal lastele ja personalile uksed avada. Ehituse kogumaksumus on 4 163 217,91 eurot, millest 3 658 767,91 eurot tasub Rapla vald vallaeelarvest. Hoone energiatõhusaks muutmist toetab Eesti riik 504 450 euroga.

Keskväljaku II etapp

on samuti hoo sisse saanud. Ehitu-

se avakoosolek peeti septembri lõpus ja peagi näeb tegutsemist ka objekt. Teatavasti I etapp valmis 2018. aasta lõpus. Eelmise aasta viimastel kuudel langetas Riigi Tugiteenuste Keskus otsuse, millega toetatakse keskväljaku lõpule viimist 1 149 800 euroga. Nüüdseks on selgunud nelja osaleja hulgast II etapi hanke võitja, milleks osutus I etapi ehitanud ettevõtte OÜ RTS Infra Eesti ja OÜ RTS Infraehitus ühispakkumuse summaga 1 544 648 eurot (koos käibemaksuga). Ehituse kallinemise tõttu eraldas vallavolikogu juba oma augustikuu istungil lisaraha 179 762 eurot. Valmistamise tähtaeg on 31. juuli 2023.

Karmani silla

ehitus on saanud uue hoo sisse. Seis on isegi parem, kui septembri alguses paika pandud uue ajagraafiku järgi peaks olema. Silla uued kaldasambad ja kaugküttetorustikuga seotud tööd on põhimahus valmis. Neljapäeval toimus juba terastalade montaaž. Järgmisel nädalal on töövõtjal Nord-pont OÜ-l plaan alustada silla uue tekiplaadi rajamist. Uues ajagraafikus olev eesmärk saada silla ehituslik pool valmis hiljemalt novembri keskpaigaks võib realiseeruda isegi varem. Ehitust toetab ka Eesti riik maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetme kaudu.

Lõpetuseks

Avalike suhete eest vastutava abivalavanemana võtan eesmärgiks anda kord kuus olulisematest vallavalitsuse laual olevatest teemadest lühikäsitlust. Olgu need siis kordaminekud või valusamad teemad, nii nagu tänases looski.

RAIN TERRAS
ABIVALAVANEM

Riigivara põllumajanduslikuks kasutamiseks andmine

Maa-amet on välja kuulutanud avaliku elektroonilise enampakkumise piirkonnas asuvate kinnisasjade kasutamiseks andmiseks. Pakkumuste esitamise tähtaeg on **27. oktoober 2022.**

Rapla vallas antakse kasutusse

Kabalas Poti, Raikkülas Kooli, Rõal Mõttuse, Tollal Viiraka, Vahastus Toomeniidu ja Väljatagusel Saarevälja kinnisasjad.

Täpsemat informatsiooni saab Maa-ameti kodulehelt aadressiga www.maaamet.ee. ▼

Raplamaa esindusstaadion: kauge unistus või juba käega katsutav?

Rapla on Raplamaa keskus neljale vallale. Staadionite ajakohastamisega on tänuväärselt püstitatud kergejõustiku arengusse naabervaldades. Rapla staadion on valminud 1968. aastal ja on nüüdseks saanud Rapla maamärgiks kergejõustikuga seotud inimestele – kahjuks aga negatiivseks maamärgiks oma väga halva seisukorra tõttu. See on olulisim põhjus, miks on kergejõustiku areng Raplas pidurdunud. Olukorra lahendamiseks on valmis saanud staadioni projekt.

4. oktoobril kohtusid vallamajas Rapla kergejõustiku, volikogu ja vallitsuse esindajad videosilla kaudu uue staadioni projekteerijaga ning kergejõustikuliidu tehnilise spetsialistiga, et vaadata veel valminud projekti. Selliste suurte mahukate investeeringute puhul on oluline täpsem teadmine, mida me vajame ja milliseid võimalusi peab lõpptulemus pakkuma.

Raplamaa esindusstaadion peab võimaldama korraldada mitmevõistlusi (sh täiskasvanute) ja eri vanuseklasside meistrivõistlusi. Praegu on valminud projekti suurim miinus takistusjooksu jaoks vajaliku nüüdisaegse veega täidetava takistusjooksukasti puudumine. Seda ei ole ühelgi staadionil kogu maakonnas.

Täiskasvanute meistrivõistlusi on seni peetud Tallinnas. Tingimuste loomine sellistele võistlustele on hoopis teisest mastist: vaja on soojendusväljakut, kus oleks võimalik võistlejatel end ette valmistada, ja hoopis mahukamat staadionit toetavat taristut. Selle taseme võistlustingimuste loomine Raplasse ei ole otstarbekas.

Läbi arutati ka detailsemaid nüansse: staadionit nähakse küll eelkõige kergejõustikustaadionina, kuid peab jääma võimalus korraldada nii jalgpallitreeninguid kui ka võistlusi. See tähendab, et säilima peab naturaalne muru. Ketas ja oda ei tekita murule suuri probleeme, küll aga vasaraheide. Ka vasaraheitevõistlusi on võimalik läbi viia, aga selle harjutamiseks ei ole jalgpalliväljakut mõistlik kasutada. Kergejõustiku esindajad ei näe probleemi, kui multifunktsionaalset staadionit kasutavad jalgpallurid, kuid jalgpallurid peaksid omakorda vältima puutsadega jooksurajale astumist. See annab jooksurajale kuni kaks korda pikema eluea.

Veel arutati põhisirge ja rajatiste asukohtasid, valgustugevuse küsimusi ja staadioni energiaga varustamise võimalusi.

Arvestades praegust majanduskeskkonda ning valla arenguplaanide realiseerimiseks vajalikke investeeringumahte, otsustati kaaluda võimalust eesmärgile jõuda etapiviisiliselt. Vallavalitsus sai suunised täpsustuste tegemiseks, et siis juba minna teemaga volikogu vastava valdkonna komisjonide ja volikogu ette.

Kõik kohalolnud pidasid staadioni renoveerimist väga oluliseks. Volikogu esindajad kinnitasid, et kuigi mõni päev tagasi volikogus vastuvõetud investeeringute kavas on eraldatud osa summast staadioni ehituseks 2024. aastasse, vaadatakse igal aastal see kava üle ja vajadusel täpsustatakse nii summasid kui ka prioriteete ning nende järjekorda. Võimatu ei ole ka ehituse algus aastal 2023.

Elame, näeme, igatahes tahe olukorda parandada on olemas! ▼

Projekt „Taastava õiguse arendamine Rapla vallas“

Rapla Vallavalitsus ja Rapla piirkonnagrupp lükkasid käima projekti „Taastava õiguse arendamine Rapla vallas“, mille eesmärk on teha taastava õiguse põhimõtteid järgides Rapla vallas süsteemset koostööd noortega seotud konfliktide või süütegude lahendamisel.

Taastava õiguse põhimõtetele toimiv kogukond on turvaline ja inime-

sekeskne. Konfliktide ja süütegude lahendamisel seatakse eesmärgiks kogukonna suhete tervendamine. Taastav õigus põhineb lahendusprotsessidel, milles osalevad aktiivselt kõik mõjutatud asjaosalised. Taastava õiguse eesmärk on leida sobivad lahendused konfliktides olukorras.

Täpsemalt loe sotsiaalkindlustusameti lehelt: [lustusamet.ee/et/ohvriabi-ennetus-too/taastav-ogus.](https://sotsiaalkind-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Projekti on kaasatud Rapla valla noortekeskus koos noortetubadega, lasteaiad, koolid, kohalik omavalitsus ja politsei. Igast asutusest on kaasatud osalejad, kes omandavad koolitusel konfliktivahendaja oskusi, et neid oma töös rakendada. Projekt annab võimaluse igapäev taastava õi-

guse meetodid kasutada, kaasates juba koolituse läbinud vahendajad kas koolis laste-, õpetajate- või naabritevahelises tülis.

Kuid projekt ei ole oluline vaid koolitustel osalejatele, vaid tervele kogukonnale, sest kui näiteks sinu lapsel on koolis konflikt või on sul naabriga arusaamatus, saad sa küsida võimalust see lahendada vahenda-

jate abiga kas riigi tasandil, kooli personali või mõne teise Rapla valla asutuse poolt, kus on koolitatud inimesed olemas.

Samuti, kui kasvab teadlikkus taastavast õigusest, muudab see ka mõtteviisi, et igale eksimusele, paha-teole ja õigusrikkumisele peab järgnema karistus. Olulisem on siiski kahju heastamine. ▼

ÜLDPLANEERINGU ESKIISILE ESITATUD ETTEPANEKUTE JA AVALIKU ARUTELU TULEMUSTE ARVESTAMINE

13. juulist 16. augustini 2022 toimus Rapla valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek. Avalikud arutelud toimusid 27. septembril Kaiu teenuskeskuses, 28. septembril Raikküla vabaajakeskuses Lippal ja 29. septembril Rapla kultuuri-keskuses. Viimasest koosolekust on valla kodulehel salvestis.

Avalikule väljapanekule ja avalike arutelude käigus laekus üle 200 ettepaneku u 30 erasisikult, ettevõtetelt ja ametiasutustelt.

Kirjalikult arvamusi esitanud isikutele teatati põhjendatud seisukohad arvamuste kohta. Esitatud ettepanekute ja põhjendatud seisukohtadega saab tutvuda valla ametlikul veebilehel: https://rapla.ee/koostatav_y.p.

Olulisemad avalikustamise jooksul üleskerkinud teemavaldkonnad olid järgmised:

- asustusalade laienemise ja asustustruktuuri küsimused;
- taristuobjektide häiringu leevendusmeetmed;
- väärtuslike põllumaadega seotud asjaolud;
- tuulealade määramisega seotud

teemad.

Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehakse üldplaneeringus ja KSH aruande eelnõus vajalikud muudatused ning suunatakse eelnõud kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks planeerimiseasutuses toodud isikutele ja asutustele.

Ruutkood juhatab nutiseadme õigesse kohta valla kodulehel.

RAPLA LINNAS SAVI TN 3 PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUS

Rapla linnas Savi tn 3 maaüksusel paiknevat elamut kavatakse ümber ehitada ja laiendada. Hoonese kavandatakse kokku u 10 üürikorterit ja korterite jaoks mõeldakse krundile ehitada ka maaapealne panipaik. Planeerimiseasutuse kohaselt on linnas olemasoleva hoonel laiendamine üle 33% selle esialgu kavandatud mahust detailplaneeringukohustuslik. Planeerimiseasutus lubab erandina ehitusõiguse anda ka projekteerimistingimustega, kui ehitist sobitub mahuliselt ja otstarbalt piirkonna väljakujunenud hoonestuslaadiga ja kui üldplaneeringus on vastava ala üldised kasutus- ja ehitistingimused määratud.

Avatud menetluse korraldamine on kohustuslik.

Projekteerimistingimuste eelnõu on täies mahus avaldatud Rapla valla ametlikul veebilehel (<https://rapla.ee/projekteerimistingimused>), samuti vallamaja fuajees (Rapla linn, Viljandi mnt 17) **15.–26. oktoobri 2022**. Avaliku väljapaneku jooksul oodatakse vallavalitsuse e-posti aadressile rapla@rapla.ee eelnõu kohta ettepanekuid. Kui ettepanekuid ei esitata või on kõiki ettepanekuid võimalik arvestada, otsustatakse asi ilma avalikul istungil arutamata. Projekteerimistingimuste andmise otsustab vallavolikogu.

Planeeringulahenduse illustratsioon (autor arhitekt Peeter Liivandi, OÜ Arhitektuuribüroo RAF).

VILJANDI MNT 61 JA 63 DETAILPLANEERINGU AVALIKU VÄLJAPANeku TULEMUSED

Rapla linnas Viljandi mnt 61 ja 63 detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 21. juulist 14. augustini 2022. Avaliku väljapaneku ajal esitas piirkonna maaomanik ettepaneku kavandada kortermajade asemel mak-

simaalselt kahekorruselised eramajad või madal ärihoone, mis sobituskid piirkonda ega häiriks naabrite privaatsust ning vaadet.

Arvestades detailplaneeringu eesmärki algatamisel, ei ole ettepanekut

võimalik arvesse võtta. Avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu korraldatakse Rapla Vallavalitsuse (Rapla linn, Viljandi mnt 17) II korruse saalis **31. oktoobril 2022 algusega kell 16**.

LIKLUSPINDADELE RUUMIKUJU JA KOHANIME MÄÄRAMISE EELTEADE

Kohalik omavalitsus peab ruumiandmete seaduse kohaselt tagama lähiaadresside määramise ja nõuetele vastavuse. Lähiaadresside määramisel peab arvestama keskkonnaministri 16.06.2021 määruse nr 32 „Aadressiandmete süsteem“ sätestatud nõudeid. Liikluspindadele kohanime määramine lihtsustab tiheasustusalal teede ja tänavate ääres oleva-

te katastriüksuste ja hoonete lähiaadresside korrastamist. Rapla Vallavalitsus soovib muuta Rapla linnas liikluspindadel ruumikuju ja kohanime vastavalt lisatud asendiplaanile.

Arvamusi muutmise kohta ootab Rapla Vallavalitsus **30. oktoobri 2022** aadressil rapla@rapla.ee või 79511 Rapla vald, Rapla linn, Viljandi mnt 17.

Maa uus väärtus selgub oktoobri viimasel päeval

Tänavu toimub 21 aasta järel taas maade korraline hindamine, mis annab objektiivse ja ajakohase info maa turupõhise väärtuse kohta. Maa uus väärtus on alates 31. oktoobrist Maa-ameti veebilehel kõigile huvilistele kättesaadav.

Kuidas maa korraline hindamine toimub?

Maa korralise hindamisega määratakse ühel ajal kõikidele Eesti maaüksustele ligikaudne turupõhine väärtus ehk maa maksustamishind. Hinnatakse ainult maad, ei hinnata kasvavat metsa ja ehitisi. Hindamisel paikvaatlusi ei tehta, tulemused arvutatakse andmekogude andmetele tuginedes ja hindamismudeleid kasutades. Väärtus arvutatakse toimunud tehinguhindade võrdlemisel ja kohandamisel hinnatava maa omadustega.

Hindamise teeb Maa-amet koos kutseliste kinnisvara hindajatega. Maaomanik ei pea tegema muud, kui

üle kontrollima oma maa andmete õigsuse andmekogudes peale hindamistulemuste avalikustamist alates 31. oktoobrist 2022, soovitatavalt ühe aasta jooksul. Hindamise aluseks olnud tehinguandmetega tutvuda ei ole võimalik, sest nendele ligipääs on piiratud isikuandmete kaitse reeglitega.

Kuidas hakkab uus hindamine mõjutama maamaksu?

Korralise hindamise tulemusel leitud maa maksustamishind on aluseks ka maa maksustamisel. 2022. ja 2023. aastal arvutatakse maamaks veel varasema, 2001. aasta maa maksustamishinna alusel. 2022. aasta hindamise tulemusi hakatakse maksustamisel kasutama alates 2024. aastast. See, milliseks kujuneb iga maaomaniku maamaks, selgub alles 2023. aasta lõpus, kui Maksu- ja Tolliamet arvutab uued maamaksud. Maamaksu arvutamiseks kasutatakse lisaks Maa-ameti hinnatud maa väärtusele ka kohalike omavalitsuste määratud maamaksu määrasid ning iga konk-

reetse maatükiga või maaomanikuga seotud maksusoodustuste või maksuvabastuste andmeid. Kohalikud omavalitsused kinnitavad uued maamaksu määrad hiljemalt 1. juuliks 2023.

Kuna maa väärtus on viimase kahe kümnendi jooksul kordades kasvanud, siis on 2022. aasta maa maksustamishinnad samuti kordades kõrgemad kui praegu kehtivad 2001. aasta maa maksustamishinnad. Ära hoidmaks maamaksu hüppelist kasvu, on seadusega langetatud maksimaalseid maamaksu määrasid viis korda ning seadus peab piirang, et maamaks ei saa tõusta rohkem kui 10% aastas.

Mis on maa hindamisel sel korral teisiti?

Eelmisel maa korralisel hindamisel (1993, 1996, 2001) olid kohalikud omavalitsused hindamisprotsessi aktiivselt kaasatud ja piirkondades olid veidi erinevad lähenemised. Seekord viib hindamise läbi Maa-amet koos kutseliste hindajatega ühtse meetodika alusel.

Eelmisel korralisel hindamisel moodustati hinnatsoonid, hindamistulemused olid tsoonide hinnad maa sihtotstarbe ja kõlvikute kaupa, mille alusel tuli igale katastriüksusele maa maksustamishind eraldi välja arvutada. Seekord arvutatakse maa väärtus kohe igale maaüksusele.

Võrreldes varasemate hindamisega on praegu palju rohkem tehinguandmeid, mis võimaldab kasutada automaatseid hindamismudeleid. See tähendab, et kõik arvutused tehakse automaatselt, kuid hindamismudelid (meetodika) töötasid välja hindajate meeskond. Kui maaüksuse andmed andmekogudes muutuvad, siis arvutatakse hindamistulemus ümber kohe, kui muutuvad maakatastri andmed, või aasta lõpus, kui muutuvad teiste andmekogude andmed.

Üleminek automaatsetele hindamismudelitele viib maa hindamise uuele tasemele, võimaldades saada maa väärtuse kohta ajakohast ja objektiivset infot. Lisaks maa maksustamisele, saab maa korralisel hinda-

misel leitud väärtuse andmeid kasutada ka lihtsamates tehingutes (servituutide seadmisel või maa müümisel ja rentimisel, kui sellel ei ole ehitisi või metsa), maa väärtuse kajastamisel raamatupidamises või uusi investimisvõimalusi hinnates. Tulemuste kasutamisel on oluline silmas pidada, et tegemist on masshindamisega, mille tulemus on statistiline üldistus. Samas korralise hindamise tulemused on palju täpsemad kui senised Maa-ameti kinnisvara hinnastatistika võimalused (turuülevaated, päringukeskkond), kuna arvestavad iga maatüki omadusi. Edaspidi hakkab maa korraline hindamine toimuma regulaarselt igal neljandal aastal. See tähendab, et järgmine hindamine toimub 2026. aastal.

2022. aasta maa korralise hindamise tulemused avalikustatakse 31. oktoobril Maa-ameti veebilehel www.maaamet.ee.

Sealt leiab ka rohkem infot hindamismetoodika ja hindamistulemuste kasutamise võimaluste kohta. ▼

Sihtasutus Rapla Spordirajatised on 15-aastase ajalooga sporditaristut edendav asutus, mis haldab praegu kaht spordihoonet ja Vesiroosi terviserada. Tulevikus soovib sihtasutus areneda edasi tugeva partnerina Rapla vallale, hallates edukalt sporditaristut valla eri piirkondades.

Selleks ootame Sind, kellel on ambitsiooni tegeleda Rapla valla sporditaristu arendamisega, osalema

JUHATUSE LIIKME / TEGEVJUHI konkursil.

Oled oodatud sihtasutust juhtima kui:

- oled varem osalenud ettevõtte arendusprotsessis ja strateegilises juhtimises;
- sul on kogemus ettevõtte tulemuslikus juhtimises;
- sa oled avatud suhtleja, hea esineja, läbirääkija, meeskonnatöötaja;
- oskad ellu viia arendusprojekte, oled kursis lisarahastuse võimaluste realiseerimisega erinevate fondide kaudu;
- sul on vähemalt B-kategooria juhiluba ja isikliku auto kasutuse võimalus.

Konkurentsieelise võrreldes teiste kandidaatidega annavad:

- teadmised ja kogemused spordivaldkonnas ning selle juhtimises;
- digitaalse asjaajamise oskused;
- kõrgharidus;
- väga hea eesti keele ja võõrkeelte oskus (inglise ja vene keel).

Meie juures ootab Sind:

- sõbralik ja toetav meeskond;
- võimalus täiendkoolituseks ja enesearendamiseks;
- mitmekülgne ja arendav töö ning võimalus eneseteostuseks.

Tööaeg: 40 tundi täistööaega jaguneb kõigi nädalapäevade vahel.

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel.

Asukoht: Viljandi mnt 69a, Rapla linn.

Kandideerimiseks saada oma CV ja motivatsioonikiri meile juhataja@sadolinspordihooone.ee.

Motivatsioonikirjas (maksimaalselt kaks A4 lehekülge) esitad oma esmase nägemuse, kuidas näed Rapla vallas spordirajatisete juhtimist ja haldust Sina. Too välja, mis paneb Sinul silma särama ning kuhu panustaksid esmalt.

Kandideerimise tähtaeg: 31. oktoober 2022.

Lisainfo: tel 5340 4797.

RAPLA VALLAVALITSUS

kuulutab välja avaliku konkursi

SPORDI- JA TERVISEDENDUSE SPETSIALISTI

tähtajatu ametikoha täitmiseks (koormus 1,0)

Spordi- ja tervisedenduse spetsialist on keskastme spetsialistide teenistusgrupp kuuluv ametnik, kelle peamised tööülesanded on Rapla vallas spordi- ja tervisedenduseliku töö korraldamine, valla eelarvest spordi harrastamiseks ja sportlikuks eluviisiks eraldatava projektipõhise, spordiõppe- ja tegevustoe taotluste menetlemine ja kontrolli teostamine.

Kandidaadilt eeldame:

- vastavust avaliku teenistuse seaduses sätestatud nõuetele;
- keskeri- või kõrgharidust ja erialast ettevalmistust spordi ja/või tervisedenduse valdkonnas;
- väga head eesti keele oskust;
- vähemalt ühe võõrkeele oskus suhtlustasandil;
- head suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust;
- korrektsust ja täpsust dokumentidega töötamisel;
- andmekaitse nõuete tundmist;
- oskust kasutada kontoritarkvara arvutiprogramme;
- algatus- ja organiseerimisvõimet, head suhtlemisoskust;
- oskust töötada nii iseseisvalt kui ka meeskonnas;
- sõiduki juhtimise õigust.

Kasuks tuleb:

- töökogemus avalikus teenistuses riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses;
- varasem töökogemus spordi ja/või tervisedenduse valdkonnas;
- valdkondlikuks tööks vajalikke arvutiprogrammide kasutamise oskus (MS Office ja Teams, DHS Amphora).

Pakume Sulle:

- huvitavat, mitmekesist ja vastutusrikast tööd;
- võimalust algatada huvitavaid ja innovaatilisi erialaseid projekte;
- põhipuhkust 35 kalendripäeva aastas + 5 tasustatud tervisepäeva aastas;
- asjatundlikke ja pühendunud kolleege;
- nüüdisaegseid töövahendeid;
- osaliselt kaugtöö tegemise võimalust peale katseaja lõppu;
- haigushüvitist haigestumise teisest päevast;
- erialaseid koolitusi ja enesetäiendamise võimalusi.

Konkursil osalemiseks esita:

- kirjalik avaldus ja motivatsioonikiri koos palgasooviga;
- avaliku teenistuse seaduses sätestatud nõuetele vastavuse kinnitus;
- elulookirjeldus, sh töö- või teenistuskäik;
- haridust tõendavate dokumentide koopiaid;
- kirjalik nõusolek andmete kogumiseks (taustauuringu tegemiseks: karistusregister, varasemad tööandjad, Google) kuni konkursi lõpptulemuseni;
- muud dokumendid, mida pead oluliseks.

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel.

Dokumendid, märgusõnaga „Spordi- ja tervisedenduse spetsialist“ palun esitada **31. oktoobriks 2022** Rapla Vallavalitsuse aadressil Viljandi mnt 17, 79511 Rapla või digiallkirjastatult e-posti aadressil rapla@rapla.ee.

Lisainfo: Ruth Lippus, hariduse ja kultuuritöö peaspetsialist, telefon 5384 1582, e-post ruth.lippus@rapla.ee.

Meeldetuletus eratee omanikele seoses lumetõrje tööde korraldamisega

Sügis koputab uksele ja nagu vana-rahvas ütleb, ega tali ka taeva jää. Seega palume erateede omanikel, kelle teedel Rapla Vallavalitsus lumetõrjet korraldab, üle vaadata teekoridorid! Lumetõrje teostamiseks peab teekoridor olema vaba lumetõrjet segavatest objektidest vähemalt 4 m kõrguselt ja 2 m laiuselt teekatte servast. Tee laius ja kurvid peavad võimaldama lumetõrjetehnika takistusteta liikumist. Kui teekoridoris on objekte (kivid, põõsad, kaevukaaned jms), mis võivad lumetõrje käigus kahjustatud saada, siis palume need eelnevalt tähistada u 1,5 m kõrguste tähistega.

Meeldetuletuseks veel, et lumetõrjet erateedel korraldab Rapla Vallavalitsus esitatud taotluste alusel. Taotlusi ootame hiljemalt jooksva aasta **20. oktoobriks**. Varem esitatud taot-

lused kehtivad ja neid igal aastal uuesti esitama ei pea.

Rapla Vallavalitsus ei korralda lumetõrjet õuealadel ja teedel, mille pikkus on vähem kui 50 m. Õueala piir on määratud Maa-ameti kaardil. Lumetõrjet ei tehta ka teedel, mis teenindavad kinnistuid, kus Eesti rahvastikuregistri andmetel ei elata või mille omanik või kasutaja on talihoolduse teostamise perioodil vabastatud olmejäätmete korraldatud jäätmeveost. ▼

Turu väravas olnud konteinerite asukoht muutub

Algavate Keskväljaku II etapi ehitustööde tõttu on Riidepunkti konteinerid Taara põigu kinnistult juba teisaldatud Mahlamäe ja Koidu tänava ristmikule.

Turuväravas olevad avalikud pakendikonteinerid: klaasi-, segapakendi-, papi- ja paberikonteinerid paiguta-

takse Hagudi raudteejaama parklasse.

Rapla linnas on lähimad avalikud segapakendi-, papi- ja paberikonteinerid Mahlamäel Tallinna mnt 43a maja taga, klaasikonteiner asub Coopi kaupluse taga (Hariduse tn 4).

Lisaks saab kõiki pakendeid ära anda Kuusiku teel olevasse pakendipunkti. ▼

SOTSIAALTÖÖSPETSIALISTIDE LISAVASTUVÕTT

Purku raamatukogus

Esmaspäeval, 17.10 kell 14–15

Raikküla raamatukogus

Esmaspäeval, 17.10 kell 15.30–16.30

Hagudi raamatukogus

Esmaspäeval, 17.10 kell 10.30–12.30

Kodila raamatukogus

Esmaspäeval, 17.10 kell 13–15

Vahastu raamatukogus

Teisipäeval, 18.10 kell 10–12

Järlepa raamatukogus

Kolmapäeval, 19.10 kell 10–12

Kuimetsa raamatukogus

Neljapäeval, 20.10 kell 11–13

RAPLA KESKRAAMATUKOGU VÕTAB TÖÖLE RAAMATUKOGUHOIDJA LASTETÖÖ ALAL

KANDIDAADILT EELDAME:

SOOVI TEGELDA LASTE JA NOORTEGA
HEAD ARVUTIKASUTAMISE OSKUST
OSKUST KASUTADA SOTSIAALMEEDIA PLATVORME
HEAD SUHTLEMIS- JA KOOSTÖÖVÕIMET
HUVI LASTE- JA NOORTEKIRJANDUSE VASTU

PEAMISED TÖÖÜLESANDED:

LASTELE JA NOORTELE SUUNATUD SÜNDMUSTE KORRALDAMINE
LUGEJATEENINDUS
LASTE- JA NOORTEKIRJANDUSE KOGU KORRASHOID

KASUKS TULEB:

ERIALANE VÕI PEDAGOOGILINE KÕRGHARIDUS
LASTE- JA NOORSOOKIRJANDUSE TUNDMINE, LUGEMISHUVI
EELNEV LASTETÖÖ KOGEMUS
VÄHEMALT ÜHE VÕÕRKEELE OSKUS SUHTLEMISTASANDIL

PAKUME:

HUVITAVAT JA LOOMINGULIST TÖÖD
VÕIMALUST KAASA RÄÄKIDA INSPIREERIVA TÖÖKESKKONNA ARENDAMISEL
VÕIMALUST ENESETÄIENDAMISEKS
TOETAVAD TÖÖKAASLASI

KANDIDEERIMISEKS PALUME SAATA ELULOOKIRJELDUS (CV) JA MOTIVATSIOONIKIRI HILJEMALT 25. OKTOOBRIKS 2022 E-POSTILE: ole.paaslepp@raplakr.ee VÕI LASTEIA 5, RAPLA LINN, RAPLA VALD 79512 LISAINFO TEL. 53338831

Ootame kandidaate Rapla valla aasta isa 2022 aunimetusele

Aunimetuse väljaandmisega väärtustatakse isa ning tunnustatakse isa rolli laste kasvatamisel. Aunimetust antakse Rapla valla kodanikule, kelle peres kasvab või on üles kasvatatud mitu last ning kellele eduka töö ja ühiskondliku tegevuse kõrval on jagunud samavõrra tähelepanu, hoolt ja armastust oma perele.

Vallavalitsus ootab **20. oktoobriks** kirjalikke ettepanekuid, milles on välja toodud laste arv ning isa ja peret iseloomustavad andmed, e-postile rapla@rapla.ee. Vajalik on kandidaadi nõusolek. Rapla vallas on palju tublised isad, palun andke meile nendest teada! ▼

Vallavalitsus ootab avaldusi esimesse klassi astujatele toetuse maksmiseks

Rapla vallas makstakse esimesse klassi astuja toetust tingimusel, et laps on asunud õppima Rapla valla munitsipaalkooli ning lapse ja tema vanema elukoht on rahvastikuregistri andmetel Rapla vallas.

Toetust on õigus taotleda kolme kuu jooksul arvates lapse õppima asumisest. Avaldus tuleb esitada Rapla Vallavalitsusele **30. novembriks 2022**. Blanketi leiab Rapla valla kodulehelt.

Toetuse avalduse saab vormistada ka Rapla vallamajas või teenuskeskustes kohapeal. ▼

Korteriühistutele!

Kutsume teid korteriühistute veebiseminaril vormis infopäevale 25. novembril kell 10. Veebiseminaril vormis infopäeva korraldavad Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM).

Registreeruda saab: <https://tinyurl.com/2s48tuez>. Otseülekande link saadetakse e-postile hiljemalt toimumispäeva hommikul.

Juttu tuleb energialepingutest, gaasi- ja elektrihooldusest, korterelamute rekonstrueerimisest ja taastuenergia kasutuselevõtust, mürast jpm. Teemade ring laieneb jooksvalt.

Veebiseminaril esinevad valdkondade eksperdid TTJA-st ja MKM-st.

Veebiseminaril salvestatakse ehk seda on võimalus ka hiljem järelvaadata.

Infopäev on kahes keeles sünteroontõlkega eesti keelest vene keelde.

Ootame kõiki huvilisi registreeruma, et kohtuda juba 25. novembril.

TARBIJAKAITSE JA TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET

Juuru ja Kaiu osavaldade tegevuse lõpetamine

Rapla Vallavolikogu võttis 29. septembril vastu otsuse nr 59 "Rapla valla Juuru osavalla ja Kaiu osavalla tegevuse lõpetamine", millega lõpetatakse osavaldade tegevus 15. oktoobril 2022.

FOTOD: INDREK TREI, JANE-LY TAMMEKIVI

Tööde käik Rail Baltica Kalevi ökodukti ehitusel

Rail Baltica tulevasele raudteetrassile ehitatakse Raplamaal Kalevi ökodukt, mille kogumaksumus on u 5,5 miljonit eurot. Peatöövõtja on AS TREV-2 Grupp.

Just Raplamaal on jõutud kõige kaugemale Rail Baltica põhitrassi ehitiste rajamisega. Rapla vallas Alu alevis ehitatakse ökodukt, mille minimaalne laius on 75 meetrit, kuid Rail Baltica raudteetrassi ennast välja ei ehitata. Koos ökodukti rajamise-

ga ehitatakse välja ka ökodukti teenindusteed.

Ökoduktide rajamine enne põhitrassi ehitamist võimaldab loomadel harjuda ülepääsuga enne põhitrassi suuri ehitustöid. Nõnda saavad loomad liikuda ka sel ajal, kui käib ehitustöö ning vaba liikumine ei ole ehitustapis takistatud. Kalevi ökodukti põhieesmärk on tagada looduslike koridoride pidevus suurtele metsloomaliikidele, nagu põdrad ja metssead ning ka metskitsed ja ilvesed.

Tööd algasid möödunud aasta septembris. Selle aasta alguses tehti pinnasetöid ning rajati ökodukti taldmikud, seinad ja drenaaž. Suvel tegeleti hoogsalt ökodukti kaarte ehituse ning tagasitõitega. Puitpiirete paigaldust ja maastikujundustöid alustatakse juba sel sügisel.

Kalevi ökodukti objektijuhti sõnul oli ehitusel kõige keerukam osa enne suuremahulisi betoonitöid. Probleeme tekitas geoloogilistest puuraukudest välja tulnud vesi, mis takistas edasisi töid, kuid olukorraga tegeleti

kiirelt ning tööd said jätkuda. Kõige meeldivamaks ökodukti ehituse juures pidas objektijuht viibimist looduse keskel, kus ei ole liiklust ning on vaikne.

Kuna objekt asub metsas, tuli erilist tähelepanu pöörata loomadele. Selle aasta kevadest kuni augustini tehti objekti läheduses kanakulliseiret, kuna just siis on linnu pesitsusaeg. Paigaldatud olid kaamerad ning mürataseme andur vastavalt seiretegevuskavale. Vaatlusandmete põhjal selgus, et ehitustegevus ei häiri-

nud kanakulli pesitsemist. Lisaks tuli vastavalt keskkonnaameti juhistele ümber tõsta ka ehitusalale jäänud kuklaste pesad. Praegu toimub elutegevus neis pesades edasi.

Põneva faktina võib veel esile tõsta, et ökodukti haljastamisel pannakse selle ligi kuuehektrilistele nõlvadele kasvama tuhandeid puustikuid.

Ehitustööd sõiduteedel liiklejaid ei mõjuta.

JANE-LY TAMMEKIVI
AS-I TREV-2 GRUPP TÖÖDEJUHTAJA

Tossavad lehehunnikud rikuvad tervist

Püügi põletamine koduaedades kerkib probleemina esile just sügisel. Kokku riisutud puulehed on niisked ja lehehunnikute põletamine tekitab tossu.

See aga häirib lähikonnas elavaid inimesi, põhjustab silmade ärritust, peavalu või isegi hingamisraskusi.

Kuigi aiaprügist vabanemisel tundub põletamine kõige lihtsam viis, on lõkke tegemine paljudes asulates keelatud, nii ka Rapla valla tiheasustusaladel. Seega, enne aiajäätmete põletamist uurige, kas sinu piirkonnas lõket üldse teha tohib. Rapla valla haasustusaladel on puidu-, aia- ja haljastujäätmeid lubatud põletada oma kinnistu piires tuulevaikse ilmaga naabreid mittehäirival viisil. Okste ja prahi põletamine väljaspool oma kinnistu piire on keelatud.

Kui sinu aias on lubatud lõket te-

ha, ära lisa sinna olmejäätmeid, vaid põleta ainult kuivi oksa. Puulehed ja muud taimed sobivad paremini kompostimiseks, mitte põletamiseks. Nii jõuavad toitained mulda tagasi.

Sageli on lõkkesse pandud ka põletamiseks ebasobivaid asju, näiteks vanad mööbliesemed, riided, jalatallad, rehvid ja ehitusjäätmed. Neid asju aga tulle panna kindlasti ei tohi. Lõkkes põleta ainult kuivi oksa, immutamata puitu või kiletamata pappi ja paberit.

Jäätmeid lõkkes põletada ei tohi, sest põletamisel tekkinud toksilised ained ei saasta mitte ainult õhku, vaid ladestuvad maapinnale ning kanduvad sealt edasi põhjavette. Jäätmete põletamisel õhku paiskunud mürgiseid aineid hingame me ise sisse, samad ained langevad aias kasvavatele taimedele ning jõuavad meie kehasse aiasaadustega, näiteks marjade või köögiviljadega. Märjad lehed on sa-

FOTO: LEANE MORITIS

muti jäätmed, mille põletamisel tekib ohtlikke ühendeid: peale süsihappegaasi ja veeauru tekib ka vingugaas. Selle sissehingamine suurendab vähi või südamehaiguste tekkimise riski.

Kõige lihtsam viis jäätmetest vabaneda on need liigiti sortida: paberi- ja papijäätmed ning plastpakendid saab viia avalikesse kogumiskonteineritesse, pandimärgiga pudelid taa-rautomaati. Vanad mööbliesemed, ehitus- ja lammutusjäätmed ning rehvid saab üle anda jäätmejaama. Rapla Mäepere jäätmejaam võtab vastu ka aia- ja haljastujäätmeid, üleandmisel tuleb tasuda vastavalt hinnakirjale (0,72 senti/kg).

Lähima jäätmejaama, avaliku pakendikonteineri või vastuse küsimusele, kuhu millised jäätmed viia, leiad lehelt valla kodulehelt ja jäätmehoolduseeskirjast.

MARI KALA
KESKKONNAAMETI KESKKONNATEADLIKKUSE
PEASPETSIALIST

Uuring: suhtumine suurkiskjatesse

Käimas on kolme Baltimaad hõlmav ühisuuring, mille abil soovime välja selgitada ühiskonnas valitsevat suhtumist suurkiskjatesse ning võrrelda selle tulemusi eelmise, aastatel 2003–2006 tehtud uuringu tulemustega. Elutegevuse käigus puutuvad suurkiskjad aeg-ajalt kokku inimesega, mistõttu peab nende liikide kaitse- ja ohjamistegevuse kavandamisel arvesse võtma ka inimeste suhtumist. Kahe uuringu vahel on nii ühiskonnas kui ka looduses toimunud muutusi (linnastumise suurenemine, kiskjate arvukuse muutused, intensiivne metsaraie, lambakasvatuse ja mesinduse populaarsuse kasv), mis

SUHTUMINE
SUURKISKJATESSE
BALTIMAASES
2022

võivad mõjutada inimeste ja kiskjate suhteid ning laiemalt ühiskonna suhtumist suurkiskjatesse.

Uuring toimub veebiküsitluse vormis ning sellele saab vastata siin: <https://survey.ut.ee/index.php/541634?lang=et>. Samuti saab küsimustiku avada juuresoleva ruutkoodi abil. Küsimustiku täitmine võtab

aega umbes 20 minutit ja palume see võimalusel lõpuni vastata. Kui täidate küsimustiku, aitad kaasa nii suurkiskjate teaduspõhisele majandamisele kui ka konfliktide vähendamisele suurkiskjate ja inimese vahel.

Kontakt:

Tartu Ülikooli terioloogia õppetool, Maris Hindrikson (maris.hindrikson@ut.ee), Egle Tammeleht (egle.tammeleht@ut.ee) ning Harri Valdmann (harri.valdmann@ut.ee).

XIII noorte laulu- ja tantsupeo
„Püha on maa“

RAPLAMA RONGKÄIGU
KUJUNDUSE IDEEKONKURSS

Raplamaa laulu- ja tantsupeo komisjon kuulutab välja ideekonkursi, leidmaks visuaali rongkäigule XIII noorte laulu- ja tantsupeol, mis toimub 2. juulil 2023.

Ideekonkursi preemiafond on 500 eurot.

Ideekavandeid ootame 4. novembrini aadressile rol@raplamaa.ee.

Täpsem info ja juhised: rol.raplamaa.ee.

Tervis ja Turvalisus

Oktoober 2022

TERVISE JA TURVALISUSE ERILEHT

Toimetaja Katri Reinsalu, e-post katri.reinsalu@sonumid.ee

RAPLMAA SÕNUMID

Foto: pexels.com

Raplamaa haiglas saab vaktsineerida kõige laiemalt leviva Omikroni tüve vastu

Sügis-talvisel viirus-hooajal tasub COVID-19 riskirühmadel teha ka teine tõhususdoos. Raplamaa haiglas saab vaktsineerida kõikidel tööpäevadel kella 9-15. „Inimene võib lihtsalt kohale tulla ja saab vaktsiini tehtud,” ütles polikliiniku õendusjuht Kaja Koplimets.

Katri Reinsalu

Vaktsineerida saab nii eelnevalt aega broneerides kui ka etteteatamata tänavalt sisse astudes. „Maainimene digiregistratuuri väga palju ei kasuta ja eelistab lihtsalt kohale tulla,” rääkis Koplimets.

Pikka ooteaega sellegipoolest pelgama ei pea. „Aga tasub natuke aega varuda, et pärast vaktsineerimist 15 minutit meie juures istuda ja lonks vett juua,” andis ta soovitus. Vaktsineeritakse kabinetis nr 19.

Tõhususdoosideks on haiglal kasutada uued kahevalentsed vaktsiinid. Pfizer/BioNTech (Comirnaty) vaktsiin sisaldab kaitset nii koroonaviiruse algse tüve kui ka Omikroni alatüvede BA.4 ja BA.5 vastu. Olemas on ka vanem kahevalentne vaktsiin, mis kaitseb lisaks algsele tüvele Omikroni alatüve BA.1 vastu.

Lisaks saab haiglas vaktsineerida ka Moderna (Spikevax) kahevalentse vaktsiiniga, mis kaitseb algse tüve ja Omikroni alatüve BA.1 vastu.

„Üle 90% on see viirus, mis meie inimeste seas ringleb, Omikron BA.5,” ütles Koplimets. „Aga raske haigestu-

mise hoiab ära ka esialgne vaktsiin,” kinnitas ta.

Sotsiaalministeeriumi juures kogunenud riiklik immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovitas seni vaktsineerimata inimestel end esimesel võimalusel kaitsepookida.

Esimest tõhususdoosi soovitas komisjon kõigile üle 18-aastastele alates kolme kuu möödumisest esmasest vaktsineerimiskuurist ning Jansseni COVID-19 vaktsiiniga vaktsineeritutele 2 kuu möödumisel. 5-17-aastaste vanuserühmas soovitatakse tõhususdoosi COVID-19 riskirühma kuuluvatele lastele ja noortele.

Koroonavaktsiini **teist tõhususdoosi** soovitas ekspertkomisjon riskirühmadele. Riskirühma kuuluvad komisjoni hinnangul kõik üle 60-aastased ja üle 12-aastased, kellel on mõne kroonilise haiguse tõttu suurem risk põdeda

COVID-19 haigust raskelt, samuti hooldekodude elanikud ja töötajad ning tervishoiutöötajad. Inimestel on võimalik oma riskirühma kuulumist kontrollida Patsiendiportaalis digilugu.ee.

Raplamaa haigla ükselt teisest tõhususdoosist huvitatud inimesi ära ei aeta. Vaktsiini saavad ka need, kes ise tunnevad, et võiksid seda vajada näiteks seetõttu, et puutuvad tööalaselt paljude inimestega kokku või reisivad riikidesse, kus on kõrgem haigestumine.

Raplamaa haigla polikliinikus vaktsineeritakse inimesi alates 12. eluaastast, väiksemaid lapsi, 5-11-aastaseid vaktsineeritakse perearstikeskuses.

„Tähtis on, et esimesest tõhususdoosist oleks pool aastat möödas. Ja kui inimene on vahepeal COVID-it põdenud, siis sellest peab ka pool aastat möödas olema,” lisas Koplimets.

Sõeluuring aitab soolevähki varakult avastada

Eestis haigestub igal aastal jämesoolevähki peaaegu 1000 inimest. Jämesoolevähki sõeluuring on efektiivne meetod avastamiseks jämesoolevähki varasemas staadiumis või enne selle tekkimist, st vähieelses seisundis, kui inimesel on väikese või suure riskiga polüübid.

sünniaastaga 1954, 1956, 1958, 1960, 1962.

Enamasti on sõeluuringu meetodina kasutatud peitveretesti – selle uuringu abil saab avastada roojas leiduvat verd. Koloskoopia ehk jämesoole uurimine torukujulise videokameraga varustatud instrumendiga võetakse appi vaid positiivse peitveretesti vastusega inimestel.

Kuidas osaleda jämesoolevähki sõeluuringus?

Kui olete sel aastal oodatud jämesoolevähki sõeluuringule, siis tuleb teil ühendust võtta oma perearstikeskusega ja registreerida end pereõe vastuvõtule.

Perearsti või -õe vastuvõtul saate väljaheiteproovi võtmise komplekti, kus on proovinõu, infomaterjal, ankeet ja makstud vastusega ümbrik, kuhu on peale trükitud labori aadress. Proovi saab võtta kodus ning seejärel tuleb see saata postiga laborisse. Proovi saatmise postikulu on eelnevalt tasutud ja lisakulutusi proovi saatmisega ei kaasne.

Perearstikeskusesse on vastavalt sihtrühma suurusele viidud sõeluuringuks vajalikud väljaheiteproovi võtmise komplektid ja koloskoopiaeelseks soolepuhastuse protseduuriks vajalikud ravimid (lahtistid).

Võimalike küsimuste korral pöörduge oma perearsti või -õe poole, kes nõustab teid ja vastab uuringuga seotud küsimustele.

Jämesoolevähki uuringule saab minna ka sõeluuringu väliselt ja selleks ei pea kuuluma sõeluuringu sihtrühma. Kui teil on tervisemure ja soovite uuringule minna, siis tuleb teil esmalt pöörduda oma perearsti poole, kes vajadusel kontrollib teie tervist või suunab lisauuringule.

Emakakaelavähki saab vaktsineerides ennetada

Katri Reinsalu

Eestis on emakakaelavähki haigestumus ja suremus üks kõrgemaid Euroopas. Igal aastal avastatakse Eestis keskmiselt 180 emakakaelavähi esmajuhtu. „Emakakaelavähki on võimalik ennetada,” ütleb aga naistearst Mare Pruks.

Emakakaelavähi peamiseks tekitajaks on inimese papilloomiviiruse (HPV – *Human Papilloma Virus*) mõningad kõrge riskiga viirusetüved, mis levivad peamiselt sugulisel teel. Viirusega nakatumine on tegelikult üsnagi levinud. Neli inimest viiest nakatub elu jooksul HPV-sse. Eriti just noorte seas liigub palju erinevaid viirusetüvesid. Kõige ohtlikumaks peetakse viiruse genotüüpe 16 ja 18.

Ainuüksi viirusega nakatumine ei tähenda kohe vähi välja kujunemist. Organism võib viirusest ka ise vabaneda. On aga võimalus, et viiruse tulemusel tekivad muutused limaskestal, millest võivad edasi areneda vähieelsed seisundid ning emakakaelavähk.

Emakakaelavähk ei anna enesetundes varakult märku. Muutused lähevad aset enamasti aastate jooksul. „Tuleb lihtsalt kontrollis käia,” ütles Pruks. See tõttu kutsub Haigekassa riiklikule sõeluuringule 30–65-aastaseid naisi iga viie aasta tagant. Pruks jul-

gustas naisi seda võimalust kasutama. Uuring sarnaneb günekoloogilise läbivaatusega, mille käigus võetakse emakakaela limaskestadelt väikese harjakesega proov. Proovi võtmine haiget ei tee. Nüüd on lisaks võimalus uuringus ka kodustega osaleda. HPV-uuringu abil tuvastatakse, kas organismis on kõrge riskiga viirusetüvesid.

Oma rolli selles, kas organism tuleb viirusega ise toime, mängib nii viiruse genotüüp kui ka inimese immunsüsteemi tugevus ning eluviis. „Tugeva immuunsusega inimesed ei pruugi nakatuda,” ütles Pruks. Kasuks tuleb, kui inimene ei suitseta ja ta elus pole üleliia palju stressi.

„Ka partnerite vahetuses peaks teadlikult suhtuma,” ütles Pruks. „Kui sa vahetad palju partnereid, siis igaüks neist võib tulla uute viirustega,” tõdes ta. Selle riski maandamiseks tuleks kasutada kaitsevahendeid ja neist loobuda alles pärast mõlema poole testimist. „Siis on see teadlik kaalutletud otsus,” lisas Pruks.

Naistearst Mare Pruks.

Foto: SIIM SOLMAN

Juhul, kui naine on terve, on tal võimalus ka viiruse vastu vaktsineerida.

Riiklikult vaktsineeritakse Eestis kuni 14-aastaseid tüdrukuid kooli tervishoiutöötaja juures. Seda võimalust kuigi palju ei kasutata. „Aga sellel puhul peaks seda kindlasti tegema,” ütles Pruks ning lisas: „See on eluküsimus.”

Lapsevanema erisoovil on vaktsineerimine võimalik ka perearsti juures. Vaktsineerimine on vabatahtlik ja tasuta. Idee on lapsi vaktsineerida enne, kui nad alustavad seksuaalelu ja tekib võimalus viirusega nakatumiseks.

„Austraalia on eeskujuks kogu maailmale. Nad vaktsineerivad ka poisse. Neil on märgatav emakakaelavähi juhtumite langus. Kui kõik vaktsineeriksid, siis seda haigust enam ei oleks,” ütles Pruks.

TERVISEKASSA

Emakakaelavähi sõeluuringus saab osaleda ka kodus

Kõik emakakaelavähi sõeluuringu 2022. aasta sihtrühma naised, kes ei ole veel tänavu sõeluuringus osalenud, saavad soovi korral teha HPV kodutesti.

Kõik sihtrühma kuuluvad soovijad saavad kodutesti komplekti tellida internetipõhisest tellimiskeskonnast ja saata tasuta proovi laborisse analüüsiks. Kodutestimise proove saab saata kuni selle aasta 31. detsembrini.

Uuringud näitavad, et ko-

dutest on sama usaldusväärne kui kliinikus võetud analüüs. Uuringu tulemustest teavitatakse kõiki osalejaid personaalselt, samuti edastatakse vastus Patsiendiportaali.

2022. aastal on emakakaelavähi sõeluuringul oodatud osalema naised sünniaastatega 1957, 1962, 1967, 1972, 1977, 1982, 1987, 1992.

Rohkem infot: soeluuring.ee/emakakaelavahk

Raplamaa haiglas on avatud rinnakabinet

Kabinetis ootab ämmaemand igas vanuses patsiente ning iga küsimusega, mis puudutab rindade tervist ja muresid. Kui rinda on tekkinud moodustis (sõlmed või tihenemine alad, rinnanäärme naha või kuju muutused, rinnanibu või naha sissetõmme, eriti nibust, rinnaturse ja punetus, lümfisõlmede suurenemine) või esineb kõrgeenenud perekondlik rinnavähi risk. Kabinetit saab pöörduda nii

ennetuslikul eesmärgil kui ka regulaarseks kontrolliks.

Ämmaemand suunab patsiendi vajadusel edasi uuringutele ning mammoloogi dr. Agne Kukki vastuvõtule. Ämmaemandale saatekiri ei ole vajalik. Ämmaemanda vastuvõtule saab pöörduda Raplamaa Haigla naistenõuandlas, Märjamaa kabinetis ja Kohila Tervisekeskuses.

Registreerimine telefonil 484 4050.

Rinnavähi sõeluuringu kontaktid

Mammograafibuss Raplamaal:

Koht	Aadress	Aeg	Kontakt
Järvakandi	Järvakandi Kandi konsumi juures, Tallinna mnt 37	17.10.2022 - 18.10.2022	6 003 155
Kehtna	Kehtna Coopi juures, Lasteaia 12	19.10.2022 - 20.10.2022	6 003 155
Märjamaa	Märjamaa haigla juures, Lauluvaljaku 26	24.10.2022 - 27.10.2022	6 003 155

Mammograafilise uuringu meelepea ja läbiviimine

- Uuringupäeval tuleks hoiduda deodorandi, keha-creemi ja -puudri kasutamisest, sest need võivad mõjutada röntgenipildi kvaliteeti.
- Uuringu läbiviimiseks koos dokumentide vormistamisega kulub 15–20 minutit.
- Uuringuks tuleb ülakeha lahti riietada.
- Kummastki rinnanäärmest tehakse kaks erisuunalist ülevõtet, mis võib põhjustada ebamugavustunnet, kuid mitte valu.

Pärast uuringut

- Mammograafilise uuringu vastuse saate kokkulepitud viisil, kas e-postiga või kirja teel.
- Kui mammogramm näitab muutusi rinnanäärmekoes, kutsutakse teid täiendavatele uuringutele. Tagasi-kutsututele tehakse täiendavaid mammograafilisi ülevõtteid ning vajadusel uuritakse rinda ultraheliga või võetakse koeproov.

Rinnakabinetid

Raviasutus	Aadress	Kontakt
Mammograaf Rinnakliinik	Estonia pst 1/3 (II korrus)	627 4222 Registruur avatud: 9.00–16.30 kesklinn@mammograaf.ee
Mammograaf Rinnakliinik	Kotka 12 (A korpus)	627 4470; 515 5405 Registruur avatud: 8.30–17.00 info@mammograaf.ee
Põhja-Eesti Regionaalhaigla	J. Sütiste tee 19	617 2405, 5300 6334 Registruur avatud: 8.00–16.00
Ida-Tallinna Keskhaigla	Pärnu mnt 104 (Magdaleena radioloogia osakond, C korpus, I korrus)	606 7684 666 1900
Läänemaa Haigla	Vaba 6, Haapsalu	472 5800 Registruur avatud: 8.00–16.00
Pärnu Haigla	Ristiku 1, Pärnu	447 3561 (8.00–18.00) 447 3300 Üldregistruur 7.30–18.00
Tartu Ülikooli Kliinikum	L. Puusepa 8, Tartu Kwartali keskus, Riia 2	731 9411 Registruur avatud: 8.00–16.00

Kuidas hädaolukorras toime tulla?

Tanel Vahter

Pikalt on pääste- ja politseiasutustes ning koridorides juttu olnud evakuatsioonist, ulatuslikust evakuatsioonist, evakuatsioonikohtadest, varjumisest ja varjenditest. Viimased kaks on muidugi aktuaalsemad alates 24. veebruarist. Mis need eelpool nimetatud moodustised on ja mis seis on Raplamaal evakuatsiooni ja varjumisega, sellest annan ülevaate päästeameti vaatest.

Evakuatsioon on siis, kui meid varitseb hädaoht ja me peame lahkuma oma kodust. Põhjus võib olla väga erinev, alustades metsatulekahjuga ja lõpetades sõjalise konfliktiga. Me ei saa jääda ja peame lahkuma. Kindel on see, et alati jääb ohustatud aladele inimesi ja nad ei soovi oma kodust lahkuda.

Evakueerimisel on kõige olulisem informatsioon, mis peab olema selge ja inimesteni jõudma õigete kanalite kaudu. Tuleb kasuks teadmine, et evakuatsiooni vajaduse võib kaasa tuua ka liikluskõnnetus ohtliku veosega või demineerimistööd lennukipommi leidmisel. Ei ole olemas sellist piirkonda Eestis, kus meid oht ei varitseks. Kui meie kõigi teadlikkus on tõusnud, siis oskame otsida, märgata ja lugeda ohuteavitusi, mis eelnevad või järgnevad sündmusele, mis

Evakuatsioonikohtadeks on kõik suuremad spordihooned maakonnas. Pildil Märjamaa Spordihoone.

Foto: SIIM SOLMAN

omakorda tekitab ohuolukorra ja vajaduse evakuatsiooniks.

„Täna õhtuks on oodata tormi“ - selline pealkiri uudistes peaks olema piisav selleks, et kõik mõistaksid, et tormiga kaasnevad elektrikatkestused, joogivee- ja kanalisatsioonisüsteemi tõrked ja tupp ei jõua ka katlamaja soojus. Internetti ka ei ole.

Abita tuleb hakkama saada vähemalt nädal

Pere varude nimekiri tuleks pidevalt üle vaadata ja seda ikka selleks, et hakkama saada terve üks nädal või veel parem mitu nädalat. Kui nädal tundub liiga pikk aeg, on alguseks hea ka see, kui pere toimepidevuse plaan on üles ehitatud kolmele-neljale päevale. Neljal päeval ilma välise abita hakkama saamiseks on vaja laias laastus nelja teema peale mõelda.

Joogivesi ja toit on kõige olulisemad. Varuda tuleks neid asju, mis säiliks toatemperatuuril ja mida te päriselt ka sööte. Kui meil

veab ja saame adekvaatset infot pikema elektrikatkestuse kohta, siis esimese asjana tuleks külmkapis riknev toit tarvitusele võtta. Kui majapidamises ei ole gaasiballooni, on hea abimees matkapliit, mis töötab väikese gaasiballooni. Seda on vaja selleks, et varutud makaronidest head rooga valmistada.

Kohalik omavalitsus suudab vee-ettevõtete kaudu joogivett anda kas kogunemispunktides mahutitega või suudetakse lühikest aega generaatoritega anda ka voolu pumbajamadele ja seega saab piiratud ajal kraanist vett. Kogu veesüsteemi aeglustab just kanalisatsiooni tavapärane mittoimimine. Vett suudetakse ikka anda, aga selle andmist piiratakse, et kanalisatsioon samuti toimiks.

Joogivee ja toidu kõrvale võib liigitada ka esmased meditsiinitarvikud ja vajalikud ravimid.

Teine oluline vajadus on soojus ja kuidas me tagame sooja. On siis selleks palju riideid, telk toas, kõik inimesed ühes ruumis koos,

savipotist ja küünaldest ehitatud ahi jne. Või hoopiski halupuuga köetav ahi, pliit või kamin ja sooja pärast ei peagi muretsema.

Kust saada infot?

Üks väga oluline vajadus on kriisi ajal informatsioon. Facebooki ei ole. Internetti ka ei ole. Ja kui alguses on, siis natukese aja pärast kindlasti ei ole. Üks võimalus on kuulata patareidega töötavast raadiost Vikerraadiot (või auto-raadiost), aga ilmselt on kohalikel inimestel vajadus kohaliku info järele.

Kõige universaalsem infokanal on kohaliku omavalitsuse veebileht ja Facebooki leht. Kohalik raadio ja kohalik valla- ning maakonnaleht on pigem head riskikommunikatsiooni vahendid. Siin on hea näide seesama kirjutis, mis suunab mõtted kriisis hakkama saamisele. Info juurde tagasi pöördudes tekib kindlasti küsimus, kuidas infot saada, kui internetti ei ole.

Teen siin head riskikommunikatsiooni ja informeerin, et kui mitte midagi ei ole ja ei tööta, jagatakse infot füüsiliste infotahvli kaudu. Informatsioonikohtadeks võivad olla külakeskused, kultuurimajad, vabatahtlikud päästekomandod, infotahvlid jne. Kuna kõik ei kao siiski kohe ära, jõutakse enne totaalset vaikust olukorrast inimesi teavitada üldlevinud infokanalite kaudu ja siis oleks õigel kohal ka info sellest, kus infopunktid on ja mis regulaarsusega infot uuendatakse.

Neljandasse kategooriasse liigitaksin valguse. Seda on kõige lihtsam tagada, kuid samas on see siiski oluline. Piisavalt küünlaid ja tikke võiks kodus olla. Täiesti uskumatu, aga küünlaid on võimalik ka tuleohutult põletada. Erinevad kandelambid ja pealambid on LED-pirnidega ja töötavad patareidega päris kaua. Varupatareid võiksid siiski olemas olla.

Suured spordihooned on evakuatsioonikohtadeks

Väga hästi – kodused varud on piisavad, kuid kuidas jääb evakuatsiooniga. Evakuatsioon võib olla tavaline või siis ulatuslik. Ega neil väga vahet ei ole. Ulatuslik tähendab suuremat ala ja rohkem inimesi. Siis on ka hädaolukord välja kuulutatud. Tasub teada, et 2% omavalitsuse elanike arvust peab seesama omavalitsus olema suuteline evakueerima oma territooriumil. See tähendab koostööd riigi, päästeameti, PPA, omavalitsuse ja vabatahtlike vahel. See nõuab ka füüsilist hoonet, kuhu inimesed paigutata.

Reaalselt on 2% vähe ja õnneks on meil määratud evakuatsioonikohad suutelised vastu võtma rohkem inimesi kui 660 inimest maakonna kohta. Üten kohe ära, et evakuatsioon ja selle läbimudeldamine konkreetsetes evakuatsioonikohtades on alles tulemas. Evakuatsioonikohtadeks on kõik suuremad spordihooned maakonnas (Sadolini spordihoone, Märjamaa spordihoone, Kohila spordihoone, Valtu spordihoone). On veel mõned rahvamajad ja kultuurimajad.

Suured spordisaalid on riikliku terviku mõttes head objektid selle tõttu, et need mahutavad ühes

KRIISIOLUKORDADEKS VALMISTUMINE KOOS PERE JA KOGUKONNAGA

- Sinu ja su pere hakkamasaamine kriisiolukordades sõltub eelkõige teist endast!
- Ennast ja oma peret saad kaitsta kõige paremini, kui valmistud kriisiolukordadeks ette!
- Vaid sina tead kõige paremini oma pere vajadusi ja võimalusi!
- Tee kriisideks valmistumisel koostööd naabrite ja kogukonnaga!
- Ole valmis nädal aega iseseisvalt hakkama saama!

OLE VALMIS!

Mõtle samm ette ja alusta äpi kasutamist juba täna!

Lae alla Naiskodukaitse poolt väljatöötatud käitumisjuhiste app „Ole valmis!“. Rakenduse saab tasuta alla laadida, otsides „Ole valmis!“.

kindlas kohas palju inimesi. Rohkem inimesi ühes kohas on organiseerimise kohalt palju lihtsam ja inimressurssi evakuatsioonikoha töös hoidmiseks ei kulu ka nii palju.

Evakuatsioonikoht võib kriisiolukorras töös olla isegi mitmeid nädalaid ja see tähendab mitmete oluliste vajaduste rahuldamist evakueeritute vaatest. Hügieen, meditsiin, toitlustus, info, meelelahutus – kõige selle toimimine tuleb tagada. Nagu öeldakse, on evakueeritute hulgas pigem eakamad inimesed ja palju-lapselised pered. Need, kes saavad iseseisvalt ohutusse kohta minna või omavad kohta või tuttavaid kuskil ohutus kohas, lahkuvad iseseisvalt ja ei vaja abi.

Osa jäävadki koju ohust hoolimata ja ülejäänud vajavad abi kas transpordil turvalisse kohta või siis lisaks ka majutust evakuatsioonikohas. Evakuatsioonikoht peaks olema elektri mõttes toimepidev ja omama vähemalt elektrigeneraatori kasutusele võtmise võimekust.

Evakuatsioonikohti võib kasutusele võtta väiksemate hädaolukordade korral (maastikupõleng, keemiline saaste) kui ka suuremate tervet riiki haaravate kriiside korral (sõjaline rünnak). Siis on vaja meie oma inimesi paigutada ohustatud alast ohutumasse kohta. Ka Raplamaale.

Esimesed varjumiskohad Raplas

Kui ohuks on sõjaline konflikt, keemiline reostus või mõni muu kiireloomuline oht ning evakueerida ei saa või pole see mõistlik, siis tuleb varjuda. Kes on kodus, see varjub oma kõige turvalisemasse kohta, olgu selleks kelder või akendeta ruum hoone keskel. Töö juures olijad varjuvadki tööruumides. Selleks, et tihe-

MUUD ABI- JA INFONUMBRID

112	Hädaabinumber 112 – politsei, päästjate või kiirabi kutsumiseks. Kõik mobiiltelefonid võimaldavad SIM-kaardi puudumisel helistada hädaabinumbrile, isegi kui puudub levi. www.112.ee
16 662	Mürgistusinfo telefonilt saab nõu ja abi mistahes mürgistuste korral. Terviseameti hallatud infonumbril vastatakse: E 9-21, T-P 24 h. www.16662.ee
1343	Elektrilevi rikketelefonilt saab informatsiooni elektrikatkestuste korral. www.elektrilevi.ee
1247	Kriisi lühinumber Keskonnainspektsiooni infotelefonil saab anda teada avastatud keskkonnareostusest või reostusohust, massiliselt surnud loomade või lindude avastamisest või mistahes keskkonnalasest õigusrikkumisest. www.kki.ee Maanteeinfokeskus ootab teateid takistustest sõiduteel. Teeolude kohta saab infot www.tarktee.ee Päästeala infotelefoni kaudu saab küsida nõuandeid kodu turvalisuse kohta ning teavitada ametnikke ohtlikest ehitistest. COVID info kriis.ee
1220	Perearsti nõuandeliin annab nõu tervisemurede korral, mis ei vaja kiirabi sekkumist. www.1220.ee
1599	Lastearsti nõuandeliin töötab E-P kell 8-24, kõneminuti hind 1 euro.
1492	Naiste tugiliin on anonüümne abivõimalus lähisuhtevägivalla all kannatavatele naistele.
116 111	Lastebitelefon 116111 on ööpäevaringne tasuta teenus, et teatada abivajavast lapsest või küsida nõuannet lastega seotud teemadel. www.lasteabi.ee
(+372) 5301 9999	Välisministeeriumi 24 h infotelefon annab nõu ja abi välisriigis hädas olles. http://reisitargalt.vm.ee

asustuslalal saaksid inimesed ka tänavalt varjuda, kaardistatakse koos omavalitsustega olemasolevate hoonete seast kõige sobilikumad ja need märgistatakse avalike varjumiskohtadena.

Varjumiskohaks sobivad keldrid või poolkeldrid. Hoone peab ise olema tugevast materjalist nagu betoon, maakivi vms. Selleks, et varjumiskoht toimiks, peaks aknad kas üldse puuduma või siis tuleb need blokeerida. Esimese tegevusena märgistatakse

need hooned, kus saaks väga väikeste ehituslike muudatustega varjumiskoha vajadusel kasutusse võtta.

Esimesed varjumiskohad Raplas on **kultuurikeskuse kelder** ja **gümnaasiumi hooned kelder**. Neid tuleb juurde ning kui kellelgi on infot ja häid ideid, siis varjumiskohade arv piirkonnas ei ole ette antud. Varjumiskohtade asukohad on kõigile teadmiseks ja see on avalik info. Need ongi meile kasutamiseks.

Kriisideks valmis-olek kogukonna tasandil

Kriisiõppus ÄKK.

Foto: SIIM SOLMAN

Rapla maakonna turvalisuse nõukogu kutsus juuni alguses üles kogukondasid kaardistama kriisiolukordi, olulisi kohalikke ressursse ja kontakte ning koostama plaani hakkamasaamiseks kriisiolukorras. Auhinnafond oli 1000 eurot.

Ülle Laasner

Infot levitati peamiselt omavalitsuste kogukonnakomisjonide või külade ümarlaua kaudu, samuti kohalikus meedias. Maakonna turvalisuse nõukogu töötas välja nii projekti põhja kui ka kaardistuse vormid. Turvalisuse nõukogule laekus 4 projekti – Angerja ja Pahkla külad Kohila vallast, Lipametsa ja Vaopere külad Rapla vallast ja Teenuse küla Märjamaa vallast.

Turvalisuse nõukogu tunneb suurt heameelt, et üleskutse leidis vastukaja ja esimesed head praktikad on kogetud ja

kindlasti saavad need ka jagatud. Lisaks põhjalikule analüüsile valmisid ka tegevusplaanid. Mida soovitakse teha või osta: generaator, suuremad termosed supi jaoks, ballooniga väike gaasipliit, raadiosaatjad 10 km raadiusega, keskne meditsiinipaun, varje-kohtade kohandamine, tuletõrje veevõtukoha rajamine.

Turvanõukogu jagas preemiafondi järgmiselt: Vaopere ja Lipametsa külad said mõlemad 300 eurot ning Teenuse ja Angerja-Pahkla külad mõlemad 200 eurot. Külavanematega võetakse ühendust. Algul oli plaan anda välja üks preemia kõige tublimale, aga hindamisel otsustati, et kõik vääriavad tunnustust ja väikest preemiat.

Häid praktikaid jagame laiemalt kindlasti TRE raadio saate “Tervist!”, vallalehtede ja maakonnalehe vahendusel.

SOOVITUSLIK VARUDE NIMEKIRI

- Joogivesi:**
- kolm liitrit ööpäevas inimese kohta (organismi veevajadus on 28–35 ml kehakaalu kilogrammi kohta);
 - veevajadus sõltub vanusest, töö ja tegevuse iseloomust, tervislikust seisundist, ilmast, suurenenud higistamisest (kuum ilm, raske kehaline töö).

- Täiskasvanute toiduks on soovitatav varuda:**
- erinevaid konserve (kala-, lihakonservid, segukonservid, kaunviljakonserv);
 - pakisupid ja püreepulbrid, samuti helbed, mida on kerge valmistada;
 - valmis makaroni-, köögivilja-, teravilja- või kaunviljaroog lihaga (toode tarbitav kuumutatuna või kuumutamata);
 - teraviljatoode (kuivikleib, soolase või neutraalse maitsega küpsis);
 - süüesikuterikas toode (magusad küpsised, karamell, konser-

veeritud puuviljad, kuivatatud puuviljad, halvaa, kondenspiim).

- Väikelaste toiduks on soovitatav varuda:**
- rinnapiimaasendaja pulber (jätku-piimapulber), mis katab vähemalt terve ja kuue kuu vanuse imiku päevase piimavajaduse (üks liiter ööpäevas);
 - teraviljatooted, mida on kerge valmistada;
 - püreepulbrid, helbed, mida on kerge valmistada;
 - valmis roog väikelastele lihaga (toode tarbitav kuumutatuna või kuumutamata);
 - lisanduva teraviljatootena põhiroale neutraalse maitsega küpsised;
 - süüesikuterikkad tooted (magusad küpsised, kondenspiim, marmelaad), mis ei sisalda säilitusaineid ja teisi väikelastele sobimatuid lisaaineid;
 - vajalikus koguses pakendatud nõuetekohast vett.

- Esmatarbed majapidamises:**
- taskulamp ja varupatareid;
 - esmaabitarbed ja sulle olulised ravimid;
 - patareide/aku pealt töötav raadio;
 - akupank mobiilsete seadmete laadimiseks;
 - küünlad ja tikud;
 - veepuhastustabletid või kaasaskantav veefilter;
 - niisked hügieenilapid;
 - sularaha.

ELUTÄHTSATE TEENUSTE KATKESTUSED
Mõtle läbi, millest sõltud ja kuidas olla paremini valmis. Mida ennetavalt teha, et elutähtsate teenuste katkemisel saaksid võimalikult tavapärast elu jätkata.

- Elektrivarustus:**
- elektrigeneraator majapidamises,
 - akupank,
 - alternatiivne küttesüsteem, kui muidu on küte seotud elektriga - nt gaasikamin, päikesepaneelid;

- veevarud, kui vett pumpab kaevust elektripump ja/või vântkaevu võimaluse loomine;
- küünlad valguse tekitamiseks.

Sularaha ringlus: sularahavaru majapidamises.
Kaugküte: alternatiivne küttesüsteem - nt. elektriradiaator

- Gaasivarustus:**
- alternatiivne küttesüsteem - nt. elektriradiaator;
 - alternatiivne toiduvalmistamise võimalus - elektripliit, puupliit.

- Veevarustus ja kanalisatsioon:**
- veevarud majapidamises;
 - võimalusel kuivkäimla rajamine,
 - vihmavee kogumise mahutid,
 - kaevu korrastamine,
 - allika puhastamine ja ligipääsu tagamine.

- Telefoni- ja/või andmevõrk**
- kokkulepitud kohtumispaik kõige lähedasematega,
 - patareidel või vändaga töötava raadio olemasolu, et saada operatiivset infot raadio vahendusel.

KAARDISTA OLULISED KONTAKTID LÄHIKONNAS

Mõtle läbi, kes lähikonnas saavad vajadusel aidata:	Nimed	Kontaktid (võimalusel nii mobiil- kui lauatelefon)
nõu ja jõuga (varude täiendamine, raskete asjade tõstmine, parandustööd vms)		
arstiabi		
esmaabi		
lumesahk (kinnituisanud tee)		
mootorsaag (langenud puud)		
Operatiivne info (nt. külavanem, majanaaber)		
muu (vastavalt sinu, pere ja kogukonna vajadustele)		
Kes võivad ise tõenäoliselt abi vajada		

KULTUURIKÜLLANE RAPLA

Rapla särises sajaga

Kultuurfestival Särin toimus 9. ja 10. septembril Raplas kultuuriklubis Baas. Festival tõi taas kokku filmi, muusika, teatri, kunsti ja kirjanduse loojad ning kultuurisõbrad nii Raplamaalt kui ka mujalt Eestist. Festivalil käis rekordiliselt pea tuhat inimest.

Peakorraldaja Maili Metssalu sõnul oli selleaastane festival täis kohutumisrõõmu ja kultuurilaengut. „See, mis siia õhku, seintesse ja ruumi on jäänud kõikidest artistidest, külalistest ja kõikidest elamustest, kestab, seda on tunda ja see on meeltelt ilus,“ ütleb Maili.

Tänavu astusid muusikaga lavadel üles Genka ja DEW8, Ultima Thule, Elephants from Neptune, Velikije Luki, Estrada Orchestra, Robirohi, Mini-

mal Wind, Jaan Pehk, Maili Metssalu, Rubundi, Aigar Vals, Jaan-Eerik Aardam ning DJ Tõnu Kõrvits.

Teatrielamust pakkus näitleja Tõnis Niinemets, kes tõi hoovilava ümbrusse sadu inimesi. Sai näha Vaba Lava humoorikat lavastust „Kaks garaaži“ ja rändteatri Vaba Vanker lastelavastuse esietendusest „Suvesõber“ ning Eha Kaljusaare monoetendusest „Loreida ja mehed“.

Filmisõpradele oli sel aastal kavas Eesti arhitektuurifilmide ja loodusfilmide paremik, lisaks ka film „Pätt või pühak“. Igale filmile järgnes vestlus oma ala eksperdiga. Lisaks sai piiluda korvpallifilmi „Kalev“ kaadritagust koos Priit Võigemasti ja Ott Kartauga, seda on võimalik järelvaadata kultuurfestivali Särin Facebooki lehel.

FOTO: HELEN HINTS

Kunstiprogrammi kavas sai näha Merike Tamme ja Karoliina Kreintaa-li näitusi ning ruumilist loodusfotonaütust „Loodus/Ruum“.

Kirjandusprogramm viis külasta-ja kogema Lauri Räpi luuletundmu- si ja Wimbergi power-poeesiat, pe- rehommikule tuli külla menukas las-

tekirjanik Kairi Looki, oma uut raa- matut õnnest ja õnnelikuks olemisest esitles Mari Tammar.

ANNI SAHKUR

100 aastat Eesti ja Ameerika Ühendriikide diplomaatilisi suhteid

Kui septembris toimunud Särinal pakkusid meelelahutust mitmed Raplaga seotud inimesed, siis

kuu lõpus saime elada kaasa hoopis maakera teiselt poolt tulijate kultuurile. Sel aastal täitub Eesti ja Ameerika

Ühendriikide diplomaatiliste suhte 100. aasta. Selle tähistami- seks tõi USA saatkond 28. septemb- ril Raplasse USA a capella rokkbän- di The House Jacks, kes esines Rapla kultuurikeskuses. Paljude eestlaste

jaoks tundmatu koosseis esitas meeli- ülendava kontserdi, mis paitas kõrva ja soojendas hinge. Lisaks ettevalmis- tatud repertuaarile sai publik tellida soovilugusid, mis kohe ka ette kanti.

Kontsert lõppes püsti seisva publi- ku kestva aplausiga. Kuulajate seas oli ka noortekeskus oma noortega, kes said võimaluse kohtuda bändiga: laul- di ühiselt „Põdra maja“, tehti ühis- pilt ja korjati autogramme. Noored kinkisid külalistele omatehtud vanil- limaitselise alõtsa-mangomoo- si pur- gid. Julge üheksa-aastane neiu rääkis ühe solistiga pikad jutud inglise kee- les ära. Lahku minnes jäi neil kokku- lepe, et kohtutakse uuesti, kui neiu os- kab 20 keelt.

Rapla vald tänab tublisid eestve- dajaid, kes küllastavad meie argipä- va mitmekesise meelelahutusega.

HELEN HINTS

KULTUURI- JA NOORSOOTOÕSPETSIALIST

FOTO: KADRI BRECHER

Maal elamise päev Lipal õnnestus igati

Juba neljandat aastat korralda- takse üle-eestilist maal elami- se päeva. Lipa kandis on päeva eestvedajaks olnud MTÜ Lipa Küla. Meie eesmärk on olnud eelkõige pakkuda huvitavaid tegemisi oma kandi inimeste- le, kuid oleme rõõmsad, kui naabrid teistest küladest ja valdadest meie tegemistele kaasa elavad.

24. septembri hommik oli kaunis ja päikseline. Uute atraktsioonide- ga ja heakorrasstatud Lipa spordi- ja mänguväljak sobis meeleoluka päeva korraldamiseks ning külastajate vas- tuvõtuks suurepäraselt. Rahvas hak- kas platsile kogunema, et uudistada, mis sel korral varasemate aastatega võrreldes teisiti. Pettuma ei pidanud keegi. Iga külastaja võis leida põnevat ja meelepärast tegevust.

Pereemasid huvitas leivateo õpitu- ba. Kairi Kitsingu juhendamisel saadi juurde uusi leivateo nippe, maitsta lei- vakoja Rukis tooteid. Laste lemmikte- gevus oli „töötada“ OÜ MiniFarm pul- dimasinatega. Mõni laps veetis seal terve päeva: vedas vilja ühest laost teise, sõitis ühe garaaži juurest teise juurde. Tõeline maelu.

Ratsutajate järjekord Elupuu ta- lu hobuste ja ponidega sõitmiseks ei tahtnud kuidagi lõppeda. Spordien- tusiastide Kristo ja Karli meeskonna juhtimisel jätkus noortel indu võrk- palliväljakule ning korvpalliplatsile.

Kui nälg hakkas kõhtu näpista- ma, sai kodukohvikutest, mille pere- naised olid Ly, Rena, Gina ning abili- sed nende pereliikmed, maitavat ke- hakinnitust: kohvi, teed, pannkooke, suurepäraseid magusaid kooke, keek- se, muffineid.

Talviseks tervise turgutuseks oli võimalik osta kohalikku mett Vanamardi meemehelt Andruselt, leiva- kõrvaseks pakkus kohalik vorstimeis- ter sinki ja vorsti ning hügieeni tar- beks oli saadaval lai valik seepe.

Lisaks kaunile ilmale hoidis mee- leolu üleväl Wäga Ea Bänd ja kõiki- del soovijatel oli võimalus kaasa lüüa pärimustantsude õppimisel.

Päevale, aga ka suvele pandi punkt simmaniga, kus särtsakat muusikat tegi ansambel Ahoi. Püüdsime külastajaid registreeri- da – nimekirja sai 111 inimest, kuid arvata võib, et platsilt käis läbi roh- kem rahvast. Ilmselt kõik end kirja ei pannud.

Külalised küll enamasti Rapla- maalt – kohalikud, ümberkaudsetest küladest, Raplast, mõni saarlane, pär- nakas ja tallinlane nende seas.

Suur tänu kõikidele väga abival- mis ja tegusatele korraldustoimkon- na inimestele!

ANNE KALF
PÄEVA PROJEKTJUHT

FOTO: KATRIN KLAEBO

Türgi armsad naised üllatasid

Ettevõtlikud Naised Rapla maal vabaiingu 25-liikmeline rühm külastas septembris Türgi Vabariigis Istanbulis ja Bursa piirkonnas naisorganisatsioone ning pereettevõtteid.

Reisi aitas rahastada Raplamaa Partnerluskogu Leaderi meetme 2

„Ettevõtluse konkurentsivõime tugevdamine“ kaudu.

Meid võtsid vastu reisikorraldajad Serdar Dobur ja Saide Hicran Bozkurt.

Istanbulis kohtusime maal elavaid ja tegutsevaid naisi koondava kooperaatiivi NAHIL Kadın Emegni Degerlendirme Vakfi ehk Naiste Töö Toetamise Fondi poekesega ja endise inim-

kaubanduse ohvri loodud supiköögiga, mis mõeldud eluheidikutele.

Südamlik kohtumine oli Bursa kohalike naisettevõtjate organisatsiooni Mudanya Kadınları Kooperatiifi liikmete ja juhi Şennur Kocakurtiga. Brändinime ALNUR all loovad ja müüvad naised kohalikust toorainest tooteid, nt pastat, hoidiseid, oliiviõli, käsitööd. Meid tulid lillekimbu-

ga tervitama kohaliku omavalitsuse esindajad. Katrin tutvustas nii poliitikutele kui ka naiste organisatsioonile meie ühingut, vestlesime naise rollidest ja nähtavusest ühiskonnas Eestis ja Türgis.

Reis viis meid ka Uludaği mäe jalamil asuvasse väikesesse, 270 ajaloolise maja ja üle 700 aasta vanusesse NESCA kaitsealusesse linnakes-

se nimega Cumalıkızıkis, kus meid võttis vastu kohaliku naisorganisatsiooni asutaja ja juht Belediyesi Serife. Ühiselt lõunatasime nende söögikohas Nazar Gözleme Evi, mille on asutanud just ettevõtlikud naised. Nende organisatsioonis on 130 liiget. Meil on veel, kuhu pürgida.

KATRIN KLAEBO

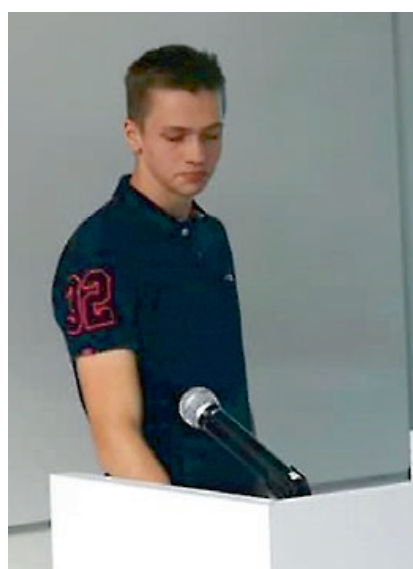
Õpilasuurimuste ja praktiliste tööde minikonverents Rapla Gümnaasiumis

Gümnaasiumi lõpetamise üks tingimusi on, et tuleb rahuldavalt sooritada õpilasuurimus või praktiline töö.

Rapla Gümnaasiumis on protsess korraldatud Secunda-aastal. Tertia-aasta lõpus valivad õppijad teema ja leiavad juhendaja. Teise õppeaasta septembris algab töö koostamist toetav kursus „Uurimistöö alused“. Kursus annab algteadmised teadusliku uurimistöö ja praktilise töö olemusest, meetoditest, vormistamisest jm.

Lisaks toimub iga õppeaasta alguses minikonverents, mille käigus saavad osalejad hea ülevaate parimatest kaitsstud õpilasuurimustest ja praktilistest töödest.

Minikonverentsist võtsid osa nii Tertia kui ka Secunda õppijad, ettekannetega esinesid parimate uurimistööde autorid Primast. Sõna sai ka Anu Kaar Rapla Arendus- ja Ettevõtluskeskusest, kes julgustas õppijaid õpilasfirmaga tegelema, saamaks nii

Karl Leego

kogeda ettevõtjaks olemist ja sooritada sellega koos praktiline töö.

Tänavu toimus minikonverents 23. septembril auditooriumis. Eelmise õppeaasta parimaid töid tutvus-

Harriet Piirmets

tasid Frances Fuchs, Monika Merje Meinberg, Johanna Ülejõe, Karl Leego, Kaisa Paeorg, Adele Zubov, Pille-Riin Kruus, Elise Kreuz ja Harriet Piirmets. Publiku ette toodi üle-

Pille-Riin Kruus

FOTO: AIME KLANDORF

vaated nii uurimustest, praktilistest töödest kui ka õpilasfirmadest. Tertia-lennu jaoks kandis minikonverents eesmärki näidata, millega tuleb järgmisel õppeaastal tegelda, ja

suunata mõtteid teema valimise osas, et kevadeks oleks teadmine valdkonnast laiemalt ja teema kohta olemas. Secunda-lennule oli minikonverentsi eesmärk eelkõige tööprotsessi, tähtaegadest kinnipidamise ja järjepideva töö vajalikkuse teadvustamises, et valmiks hea või väga hea töö.

Kõik esinejad väärivad kiidusõnu: suure auditooriumi ees esinemine oli enamiku jaoks esmakordne kogemus, aga kõik läks korda ja ülevaated eripalgelistest töödest sai kuulajate-vaatajatele antud. Õpetaja Kersti Saadlo sai kokkuvõtteks järjekordselt tõdeda, et see, mida tema on uurimistöö aluste tunnis pidevalt kõigile südamele pannud, kostis nüüd ka kajana ettekandjalt: tegele tööga pidevalt, ära jäta viimasele minutile, pea ajakavast kinni jne.

Õpilasuurimuste ja praktiliste tööde tegemisele on nüüdseks hoogsisse lükatud!

AIME KLANDORF
RAPLA GÜMNAASIUMI ÕPPEJUHT

Lipa Lustilapse rühma tegemistest

9. septembril tähistas Lustilapse rühm vanavanemate päeva. Olime külla kutsunud Armini vanaema Kristina Helenurm-Altmetsa. Vestlesime lõbusa ja tore vanaema Kristinaga tema lapse- ja koolipõlvest. Väga suurt huvi pakkus lastele tema praegune töö. Nimelt õpetab Kristina tulevase autojuhte. Vestlusringi lõpetasime väikese morsilauaga, kus veidi maiustasime küpsiste ja puuviljadega. Oli väga tore kohtumine.

12. septembril matkasime veidi ja

küllastasime Lokuta talu. Perenaine tutvustas meile aias ja õuel kasvavaid taimi. Lapsed tohtisid ka kasvuhuonesse sisse astuda. Tomatitaimed olid oi kui lopsakad! Vahva oli kuulata väikese purskkaevu vulinat ja uurida taimi, mis kasvavad veesilma ümber. Tädi Lea pakutud õunad ja porgandid maitsesid suurepäraselt. Nautisime imeilusat ilma ning olime rõõmsad. Aitäh pererahvale!

TIINA VIIN
LIPA LASTEAIASÕPETAJA

Kabala Lasteaed-Põhikooli õpilaste toredad päevad RMK Elistvere õppekeskuses

Sellel sügisel kuulutas Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) taas välja õpilastele võimaluse külastada RMK õppekeskusi, et saada osa huvitavatest õppeprogrammidest. Seekord valisime välja Elistvere, kus toimus programm „Mõned suurest loomariigist“. Et kõik õpilased saaksid üritusest osa, jagasime nad kahte gruppi ja sõit läks lahti. 19. september oli algklasside päev ja 20. septembril rändasid Elistverre juba 5.–9. klassi õpilased.

Tagasi kooli jõudnud, võtsime nähtu-kuuldu õpilastega kokku. Mis meelde jäi? Kõigepealt armas poseeriv karu Karoliine, kabehirve väikesed vasikad, piisonid, rahulikult magav rebane, pisikesed lähedalt oravad. Põnev oli vaadata hunti, kes mitte kuidagi ei saanud rahu ja aina jooksis oma aedikus edasi-tagasi.

Ka söögikohas oli palju vaatamis-

väärsusi, nii et võileib tahtis unune-
da.

Kokkuvõttes olid need põnevad
päevad, mis meeldisid kõigile. Loo-

dame, et kevadel pakub RMK taas uusi
ja huvitavaid õppeprogramme.

7.–9. KLASSI ÕPILASED

FOTOD: TIINA VIIN, SALLE NURMETA.

Hagudi Põhikooli 8. klass läbirääkimistel abivallavanemaga.

Hagudi Põhikooli 8. klass loovtöö rollide jagamine ja kinnitamine.

FOTOD: KEITLIN NAHKUR

Hagudi Põhikool teeb teisiti

Sügis toob kaasa uue õppeaasta, uued õppeained ja ka uued väljakutsed. Lisaks uutele 8. klassi õppeainetele on õppeprogrammi üks osa loovtöö. Tavaliselt on Hagudi Põhikoolis loovtöö olnud isikupõhine, kus iga õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, kuid meie otsustasime asja teisiti teha ning loov-

töö teeme sellel aastal ühtse tiimina.

Kuna meie klassis on ühtekuuluvustunne väga suur, üksteist märgatakse ja üksteisest hoolitakse, oleme me kindlad, et sellest projektist kujuneb välja midagi väga ägedat.

Meie loovtöö eesmärk on korraldada Hagudi kogukonnale ürituste sari, mis koosneb viiest osavõistlusest. Igal osavõistlusel tekib pingerida ja viiest osavõistlusest vähemalt nel-

jal osalenu läheb kirja üldarvestusse.

Üldarvestuse parimatele on auhindad ja auhindade üleandmine on planeeritud 2023. aasta maikuu, samal päeval, kui on loovtöö kaitsmine. Osavõistlused on jagatud viie kuu peale, esimene osavõistlus toimub juba 19. oktoobril 2022.

Meie põhiline eesmärk on arendada iseseisvat ja rühmas töötamise oskust, probleemide lahendamise oskust, ene-

seväljendus- ja esinemisoskust. Need on igale inimesele eluks vajalikud.

Kuna osa ülesandeid on sellised, kus ei saa traditsioonilist pingerida koostada, on meil abiks erapooletu peakohtunik, kelleks on Rapla Vallavalitsuse abivallavanem Rain Terras. Rain Terrasega on meil suur au koos töötada ning me oleme abivallavanemale väga tänulikud, et ta nõustus meie loovtöö projektis osalema.

Kui tahad olla kursis, meile kaasa elada või lihtsalt hea sõnaga meid toetada, siis leia meid üles Hagudi Põhikooli Facebooki lehelt. Jääme põnevusega ootama kõiki, kes loovad kaasa kogu sarja osavõistlustel, sest sellega annad sa panuse meie loovtöö õnnestumisse!

Koostöös peitub jõud!

KEITLIN NAHKUR

Lapsed ja raba ehk Matk rabaval Raplamaal

15. septembri hommikul lasteaiade juurde jõudes tundus, et nüüd kohe tuleb jälle öö, sest läks nii pimedaks ja taevaskiskus pilve. Vihma lausa kallaskas. Ilma trotsides kiirustasid kõik Keskuse lasteaiade Lumikellukese ja Sinikellukese rühma koolieelikud bussile, et sõita Keskonnainvesteeringute Keskuse (KIK) aktiivõppeprogrammi projekti toel Kõnnu rabajärve äärde.

Parkimisplatsil tervitasid meid programmijuhid Ingrid ja Kärt Kohila Keskonnahariduskeskusest. Nad uurisid, kas kõik on valmis matkama läbi metsa rabajärve äärde. Nad lisasid, et natuke tuleb ka vee peal kõndida! See viimane väide tekitas palju elevust. Kas kummikutest ikka piisab või tuleb hoopis paadisõit, uurisid lapsed.

Selleks, et teada saada, mismoodi vee peal kõndimine käib, tuli matka metsaveerelt alustada. Teel tutvusime

mitmesuguste taimedega, nagu mustikas, sinikas ja kanarbik. Saime teada, kuidas sinikal ja mustikal vahet teha. Selgus, et sinikal on puitunud pruun vars, mustikal aga roheline.

Õppisime sedagi, kuidas hinnata okaspuu vanust ja saime teadmi-

si oksaringide lugemisest. Üllatusime, miks reisi juht üht puud metsa restorani nimetas. Selgus, et linnud või oravad olid käbid puu harude vahele paika sättinud, et seemneid oleks lihtsam kätte saada. Imetlesime muu hulgas ka rebaste raja purret. See viima-

ne sõna oli nii mõnelegi lapsele varem kuulmata. Tõepoolest, kus linnalaps saakski üle purde kõndida?

Matkarajal ootasid meid veel osavusharjutused. Kõndisime justkui takistusrajal, sest metsatee oli tihe-
dalt kaetud juurtega. Hoidsime vih-

majärgsel libedal laudteel tasakaalu ning jooksisime kõrge kraavi ühelt kaldalt teisele. Ja siis pidime ühe koha peal hüppama. Kui mõned lapsed hüppasid, vetrus maa teiste laste jalgade all. „Nii kõnnimegi vee peal!“ ütles giid. Olime märkamatuks jõudnud rabasse, kus kasvasid turbasammal, jõhvikad, pohlad ja madalad männid.

Järgmiseks oli poiste kord olla tähelepanu keskmes ja oma rammu näidata. Paarimeetrine toigas suruti maa sisse nagu naksti. Tüdrukud said selle toika siis jälle kambas välja tõmmata. Selline oligi rabamülgas. Pole ohtlik, kui tead, kuidas selle juures käituda ja millest peab hoiduma. Kui järve äärde jõudsime, tuli päike välja! Üksik ujuja septembrikuises rabajärves pani lapsi imestama ja kihistama... Raba üllatas ja õpetas meid kõiki.

Koduteel jätkus muljete vahetamine ja arutelu rabas nähtu ning kogetu üle. Kohtume rabas! ▀

ÕNNITLEME

100

ILSE KUUSING

103

90

VOLDEMAR VEERSALU

99

LEA MUSTALLIKAS

93

ELLEN-JOLANDA SILLAMAA

92

HELJE TERASE

91

AINO-ARMILDA HAASMAA

91

LAINE KAMM

91

KARL ÕUNAPUU

90

LAINE OGA

90

ELLEN LAURIMAA

90

ERNA EINAMA

90

LEILI PEETERSOO

90

80

HILJA KALLASTE

89

LINDA ARUSAAR

89

MART KANGUR

89

OSKAR NARIS

88

INGE SEPP

87

HELJU EVING

87

LIA SOLOM

86

RUDOLF EIDEMAN

86

SALME LUGIMA

86

OLDI LEMBER

86

EEVI UUSTALLO

86

AINO ILVES

85

EVE-MALLE ARAKAS

85

EEVI NOEVERE

85

ALEKSANDRA SINDAL

84

TIIT VETEMAA

84

HILJE-AULAIN PÄRNAPUU

84

KALJO KELVE

84

HELJO ESNAAR

84

MIHKEL TAMMELAAN

84

ASTA-MARI ORUVÄLI

84

MEELI ERM

83

LINDA RAUD

83

KOIDULA AALDE

83

ELLE SALUR

83

ÜLLA VOOMETS

83

MAIMU VAIDLA

83

EVE JUNDAS

83

MARE PAIDLA

83

MALL NUUDEL

83

MAIE ENNA

83

VAIDO VESKE

83

AINO KÖRGEMA

83

EDA VINGLAS

82

TÖNU PERVIK

82

PEEP VEINBERG

82

MAIMU SOOME

82

SALME NURMSALU

82

HELGI BLOND

82

NELLI GNILENKO

82

AADU DEMUS

81

LENDE RAIDMA

81

MARE DREMLJUGA

81

HENNO SEPPER

81

ELLE TEEARU

81

MALLE KOLK

81

JÜRI KIRSMAN

81

MARET KRUUSIMÄGI

81

JÜRI JÄRVALT

80

JAAK HINNOV

80

ILMA AASRAND

80

70

IIVI PÄRNOJA

75

REIN VOOREL

75

TATJANA SIMASTEL

75

AARE ROMOT

75

LUDMILLA TAMMUS

75

JÜRI PANT

75

MATI PESOR

75

JAAN KUUSKEMÄE

75

Rapla Keskraamatukogus toimub
2. novembril algusega kell 17.30
loodusõhtu teemal

**„LINDUDE LIIKUMISE
SÄLAPÄRANE MAAILM“.**

Lektor ornitoloog Jaanus Elts
Osalustasu 3 eurot, õpilased tasuta.
Loodusõhtut korraldab Eesti Looduskaitse Seltsi
Rapla osakond
Keskonnainvesteeringute Keskuse toetusel.
Soovitav enne registreerida: jyrikoiv@gmail.com
Lisainfo: Jüri Kõiv, tel 509 4480

**Vabatahtlik
SELTSILINE**

Kui sa tunned, et sinul on pisut vaba aega ja süda õige koha
peal, siis liitu vabatahtlike seltsiliste liikumisega! Üheskoos
aitame me neid, kes tunnevad ennast üksikuna ja kes enam ise
ei jaksa.

Tahad vabatahtlikuna eakatele või erivajadusega
täiskasvanutele seltsi pakkuda, siis võta meiega
ühendust. Aili Raidma Vabatahtlike Seltsiliste
koordinaator Raplamaal, tel. 5261197,
email:aili.raidma@gmail.com või
www.seltsilised.ee

VÄRAV KAHE MAAILMA VAHEL

RAPLA KIRIK
6.11.22 KELL 17

HINGEDEAJA KONTSERT

AUGUSTO7 JA RIINJAMANDA KOORID
ESIETTEKANNE PÄRT UUSBERGI KOORITEOSEST
„MÕTISKLUSED DORIS KAREVA SÕNADELE“

RAPLA KESK-
RAAMATUKOGUS

Üritused

- 14. oktoobril kell 14 mälu keskuse avamine
- 18. oktoobril kell 16 teetund raamatuga
- 22. oktoobril kell 12 kohtub lugejatega romaani „Kärkä“ autor Heli Kendra
- 24. oktoobril kell 11–13 tuntud inimene raamatukogus: lugejaid teenindab Ragne Veensalu
- 25. oktoobril kell 11–13 tuntud inimene raamatukogus: lugejaid teenindab ja tutvustab oma luulekogusid Teet Tall

Näitused oktoobris

- Märjamaa Muusika- ja Kunstikooli lõpetajate tööde näitus saalis
- Kristel Reigami mängukarude kogu fuajees

Teavikute näitused

- „Raamatukogus ja raamatupoes“ kojulaenutuses
- „Reis kosmosesse“ lasteosakonnas
- „Templid raamatutes“ lugemissaalis

Rapla Keskraamatukogu on avatud

- E–R 10–19, L 10–15, P ja riigipühadel suletud
- 14. oktoobril on lugemissaal avatud kell 10–14

Teade

- Rapla Keskraamatukogu teeb koostööd Eesti Postiga. Rapla valla kõikides raamatukogudes on müügil ümbrikud ja postmargid.
- Hagudi haruraamatukogu töötab postipunktina ja pakub postiteenuseid laiemalt.
- Raamatukogus on võimalik rentida suurt saali, kaht õpperuumi ja kaht päevakontori ruumi. Rohkem infot raamatukogu kodulehel: www.raplakrk.ee.

UUED KODANIKUD

OLIVER KARPENKO
MIKO SITS
HERMAN PIHLAKAS
KASPAR LAURIMAA

SANDER KIVISTE
SAMUEL ÕIS
ATS ROONI
JAKOB ALLAS

LENNA-LY ŠELGUNOV
HELENE VESSART

MÄLESTAME LAHKUNUID

HUGO PESOR
ARVI AALDE
URMAS TOMINGAS
RIHO LÖHMUS
AGUR MUSTALLIKAS

LEIDA KUUM
ELLEN VESKER
EEVI LIIVAKU
ELLEN LEINMETS
HELVE AMBUR

EEVI RAJALO
LINDA VALGUTA
PALMI PRIIVITS
KAIDI RIIS
ANGELIJA HALJAS

TULE LEERIKOOLI!

EELK Juuru Mihkli koguduses

algab kristliku usu põhitõdesid tutvustav leerikool
pühapäeval, 16. oktoobril kell 12.30Kokkusaamised (90 min) toimuvad pühapäeviti pärast
jumalateenistust Juuru pastoraadis (Side tn 1)

Soovi korral ristimine ja/või leeriõnnistamine advendiajal

Info ja registreerimine:

Kalle Kõiv (kalle.koiv@eelk.ee, tel 501 2325)

PIIBLITUNNID Juuru raamatukogus

Oktoobrist maikuuni 2022/2023,
kuu 3. kolmapäeval kl 17.00Läbiviija: Kalle Kõiv, EELK Juuru Mihkli koguduse õpetaja
Olete kutsutud ja oodatud!EELK RAPLA MAARJA-
MAGDALEENA KOGUDUSESPühapäeval, 16. oktoobril kell 12 armulauaga
jumalateenistus, järgneb leeritund pastoraadi
inglisaalis. Sügisleeriga on võimalik kõigil soovijatel
veel liitudaNeljäpäeval, 20. oktoobril kell 17 piiblitund pastoraadi
inglisaalis, Rooma kirja 11. peatükkPühapäeval, 23. oktoobril kell 12 misjonipüha
armulauaga jumalateenistusPühapäeval, 30. oktoobril kell 12 usupuhastuspüha
armulauaga jumalateenistusNeljäpäeval, 3. novembril kell 17 piiblitund pastoraadi
inglisaalis, Rooma kirja 12. peatükkLaupäeval, 5. novembril alates kella 9-st kiriku ja
pastoraadi ümbruse koristuspäev koos järgneva
talgusupiga, ootame rohket osavõttuPühapäeval, 6. novembril kell 12 armulauaga
jumalateenistusJUMALATEENISTUSEI
EELK JUURU
MIHKLI KOGUDUSES

Kuupäev	Kell	OKTOOBER, AD 2022
L, 15. oktoober	18	LAUBAÕHTA palvus Taizé lauludega kirikus
P, 16. oktoober	11	JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA kirikus, 19. pühapäev pärast nelipüha, „Suurim käsk“
	12.30	LEERIKOOL algab. Kohtume pastoraadis (Side tn 1).
K, 19. oktoober	17	PIIBLITUND Juuru raamatukogus (Tallinna mnt 18)
	19	PALVEOSADUS koguduse majas
L, 22. oktoober	18	LAUBAÕHTA palvus Taizé lauludega kirikus
P, 23. oktoober	11	ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS kirikus, 20. pühapäev pärast nelipüha, „Usk ja uskmatust“
N, 27. oktoober	19	VIDEVIKUOSADUS koguduse majas (Tallinna mnt 24)
L, 29. oktoober	18	LAUBAÕHTA palvus Taizé lauludega kirikus
P, 30. oktoober	11	JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA kirikus, Usupuhastuspüha. Reformatsiooni aastapäev, „Usu alused“ KIRIKUKOHV pastoraadis, kuu sünnipäevlaste õnnitlemine ja tutvumine sügisleeri õpilastega

Rapla Judoklubi kutsub TÜDRUKUID ja POISSE judo treeningutele

Treeningud toimuvad:
1.-4. klass esmaspäeviti ja kolmapäeviti
kell 15.00-16.30
5. klass ja suuremad
esmaspäeviti ja kolmapäeviti
kell 16.30-18.00

Treeningud toimuvad Rapla
Kesklinna kooli matisaalis.
TULE ISE JA VÕTA SÕBER KA
KAASA!!!!

Info ja registreerimine: raplajudo@gmail.com

FOTOD: VIRVE PÄRN

Sügisjooksud kutsuvad lapsi sportima

Alus toimus 22. septembril Euroopa spordinädalal 22. mudilaste sügisjooks ning 23. septembril 28. minijooks. Ilm olid väga hea ja andis suurepärase võimaluse pakkuda suurtele ja väikestele jooksusõpradele nii pisemaid kui ka kangemaid jõupingutusi. Mudilaste sügisjooksul osales sel aastal 70 väikest jooksusõpra. Jooks korraldati tuttavates Alu ja Kodila mõisaparkides. Lõbusat võimlemist juhendas kaks toredat oravatüdrukut. Nema olid ka iga rühma stardi ees. Jooksu lõpetajad said autasuks kuldse medali, need andis üle Alu Kooli direktor Kristiine Vahtramäe.

28. minijooksul oli tänavu 113 osa-

võtjat. Jooksurada kulges peamiselt kergliiklusteel ja pargis. Jooks toimus kahes osas: eraldi tüdrukute ja poiste arvestus. Esimesena asusid starti minijooksu 59 poissi. Vanuseklasside parimad: 6 a – Markus Glück (Alu laste-aed), Luis Lilles (Loksa Kool), Lucas Savvi (Alu laste-aed); 8 a – Simon Kilikans (Rapla Kesklinna Kool), Markos Kotser (Rapla Vesiroosi Kool), Andre Lechner (Rapla Kesklinna Kool); 10 a – Kaur Tobias Masing (Rapla Vesiroosi Kool), Liubomyr Maliborskyi (Valgu Põhikool); 12 a – Kaspar Kivisalu (Rapla Vesiroosi Kool), Simon Timmo (Rapla Kesklinna Kool), Gregor Kressel (Rapla Vesiroosi Kool).

Teine start anti tüdrukutele, neid oli kohal 54. Vanuseklasside parimad: 6 a –

Nora-Lilian Mäesalu (Alu laste-aed), Mari Mägi (Hagudi Põhikool), Eleen Saar (Alu laste-aed); 8 a – Gritt Roosla, Iiti Säinas, Mirelle Park (kõik kolm Alu Kooli); 10 a – Rahel Rahuoja (Ato SK), Rosella Mona Radiko (Rapla Vesiroosi Kool), Loore Helend (Rapla Kesklinna Kool); 12 a – Marite Hansar (Hagudi Põhikool), Getri Roosla (Rapla Vesiroosi Kool), Rosanna Aru (Rapla Vesiroosi Kool).

Jooksu toetasid Rapla vald, Rapla Maakonna Spordiliit, Varena Grupp OÜ, Rapla Tarbijate Ühistu, Rapla Valla Avatud Noortekeskus ja Alu Kool.

Jätkuvat jooksulusti huvilistele edaspidiseks!

MADIS PÄRN

RIINIMANDA GALERII KUNSTITUNNID

KOLMAPÄEVITI KELL 17.45-18.45

Esimene kohtumine 19.10.22 kell 17.45

Oodatud lapsed/noored 4. – 12. klassidest. Juhendab Valter Uusberg

Raplamaa ATH tugigrupi kohtumine oktoobris 17. oktoobril 2022 kell 18–20

Rapla Keskraamatukogus

(sissepääs endise õhtukooli uksest), Lasteaia 5, Rapla.

TEEMA „VÄIKEKLASSIDE MÜÜDID JA HIRMUD“

ATH tugigrupp annab võimaluse kohtuda inimestel, kellel on ATH diagnoosiga, tunnustega või kaasnevate häiretega (autism, asperger jms) laps kodus, lasteaia, koolis või kui puututakse muul moel aktiivsus- ja tähelepanuhäirega kokku. Grupis pakutakse nõu ja tuge eelkõige kuulamise ja mõistmisega, räägitakse enda kogemustest ning leitakse koos lahendusi muredele. ATH tugigrupp on alati avatud uutele liikmetele ja grupis võib osaleda nii kaua, kui selleks vajadust nähakse. See on koht, kus saab üksteisele nõu anda, aga ka võimalus saada tugigrupi läbiviijalt lisateadmisi ATH lapse ja tema abistamisega seonduva kohta. ATH tugigrupi märksõnad on usaldus, sallivus, sõbralikkus, avatus, positiivsus.

Tugigrupp, see on miniloeng, arutelu, lahendused, toetus ja parem meeleolu.

Pakume ka kohvi, teed ja suupisteid. Olete väga oodatud!

Facebookist leiad meid: @ATH Raplamaal.

ÄRA OLE ÜKSI

Sul on osavad käed, tule jaga oma oskusi teistega jõulumaal!

Rapla jõulumaal toimub sellel aastal 16. ja 17. detsembril. Kahel päeval on üles seatud telgid, kus leidub põnevat tegemist nii suurtele kui ka väikestele. Toimuvad õpitoad, saab kuulata jõulumuusikat ning maitsta jõuluroogasid. Loomulikult on kohal jõuluvana ja kel jõuluostud veel tegemata, saab kingikotti täita JõuluOTTil. Kui Sina tahad tulla jõulumaale jagama õpetusi, kuidas valmistada jõlukaunistusi või -kingitusi või midagi muud jõuluteemalist, anna endast märku meilitsi kultuurikeskus@rapla.ee või helista telefonil 529 0853.

HELKURIPUU HELKURIKUUL

VALGUSTA END JA HELKURIPUUD
PIMEDAL AJAL

Rapla noortekeskus kutsub ehtima!
Esmaspäeval, 17. oktoober kell 14.00-16.00
Raplas, Tallinna mnt. 17 (postkontori juures)

TOO SINAGI OMA HELKUR!

RAVANK

Politsei- ja Piirivalveamet

Rapla vald

17. Radio

Eakate klubi

Vikerkaar

P, 16. oktoobril kell 14
Rapla Kultuurikeskuses

Oodatud on kõik endised ja praegused klubilased ning uued uudistajad!

JUURU RAHVAMAJA RINGID

Esmaspäev

15.45 KUNSTRING
16.00 VÄIKEKANDEL
16.30 TANTSURING
18.00 INGLISE KEEL
18.45 IDAMAIN
TANTS

Teisipäev

17.15 NAISRÜHM
"LUISKAJAD"
18.30 NAISRÜHM
"ANNA MINNA"
19.00 JUURU
TEATER

Kolmapäev

19.00 KEHA JA
MEELE TREENING
19.00 JARLEPA
KULATEATER
19.00 JARLEPA
HOOVIKOOR

Neljapäev

19.00 NAISRÜHM
"PÖÖRASED
PASTLAD"

Reede

KARMOŠKA RING
(KOKKULEPPEL)

SA Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus korraldab

ALUSTAVA ETTEVÕTJA BAASKOOLITUSE

Koolitus annab vajalikud baasadmised oma ettevõtte alustamiseks ja oskused ettevõtlusega tegutsemiseks.

Koolituse teemad:

- strateegiline planeerimine väikeettevõttes
- turundus ja müük
- finantsjuhtimine ja -planeerimine
- juhtimine

Koolitajad on Elmo Puidet, Andres Kiviselg ja Kristo Krumm

Koolituse käigus koostab osaleja praktilise suunitlusega äriplaani ja tegevuskava.

Koolitus toimub: 18., 19., 25. ja 28. oktoobril,
1., 10., 22. ja 23. novembril Raplas kell 9.45–17.

Osalemistasu: 50 eurot (kogu programmi eest), mis on koolituse omaosalus.

Koolitusele kandideerimiseks tuleb esitada sooviva avaldus, mille leiab www.raek.ee.

Osalemistasu ja ankeet tuleb täita hiljemalt **16. oktoobriks**.

Tähelepanu! Kohtade arv on piiratud.

Lisainfo: Tatjana Jääger, tatjana@raek.ee ja tel 520 6300.

Rapla Keskraamatukogus

TEETUND RAAMATUGA

**Teisipäeval,
18. oktoobril kell 16.00**

- tutvustame uuemaid väljaandeid
- räägime lugemiselamustest

Kohtume raamatukogus!
Raamatukogupäevad 19.-30. oktoober 2022

**Regioonihalgla
VEREKESKUS**

Tule doonoripäevale

võta kaasa isikut tõendav dokument
Reedel, 4. novembril kell 10-14
Rapla kultuurikeskuses

RAPLA KESKRAAMATUKOGU

TUNTUD INIMESED RAAMATUKOGUS

ESMASPÄEVAL, 24. OKTOOBRIKELL 11.00-13.00
TEENINDAB LUGEJAJD
RAGNE VEENSALU

TEISIPÄEVAL, 25. OKTOOBRIKELL 11.00-13.00
TEENINDAB LUGEJAJD JA
TUTVUSTAB OMA
LUULEKOGUSID
TEET TALL

Kohtume raamatukogus!
Raamatukogupäevad 19.-30. oktoober 2022

Raikküla Vabaajakeskuses Lippa keelima

Reedel, 21. oktoobril 2022 algusega kell 18.00

Kohviõhtu

Ehtumine Euroopa Parlamendi saadiku
Jaak Madisoniga

Muusikalised vahepalad Merit ja Fauno Männistelt

Osastasu 5,00 €

Eelinfo ja registreerimine mob 53 511 901 või
kalfanne@gmail.com

SEE VIIS ... JUBA 25

12. NOV RAPLA KULTUURIKESKUS 18:00
13. NOV RAPLA KIRIK 12:00

RAPLA PASUNAKOOR

SISSEPÄÄS TASUTA

LASTE JA NOORTETEATER
REKY
SIIS KUI LEIB
MAGUSAKS

3.11 kell 11 Rapla kultuurikeskus

JUURU RAHVAMAJAS 18.11.22, 18:00

HÄÄLE TÖÖTUBA

Juhendaja vokaalterapeut Sirje Medell.
Osalus 20 eurot, teatades enne 15. novembrit 16 eurot.
www.juururahvamaja.eu.

22. oktoobri kell 12
A. Eeres-Jaakson / L. Hellsing / G. Edmister / M. O. A. A. A.

MISUKAL KASSID

Alates novembrist Püha Jaani Raamatukogus
JUURU RAHVAMAJAS
Pilet 7 / enne 18. oktoobrit 5 eurot

JUURU RAHVAMAJAS

17.10 kl 19 Irje Karjuse loeng
22.10 kl 12 Miisukal "Kassid"
26.-28.10 Folkloorilaager
3.11 Massaažid (Hiina)
4.11 kl 18 Konstallatsioonid
17.11 Reeda massaažid
18.11 kl 18 Hääle töötuba

www.juururahvamaja.eu

Järlepa naisrühm

ootab oma ridadesse uusi tantsijaid.
Treeningud toimuvad teisipäeviti
kell 18.30 Järlepa HAKUKESSES.

Rohkem infot rühma juhendajalt Age Tekkult,
tel. 5349 6113

26. oktoober kell 19.00
Rapla Kultuurikeskus

PRIIT PIUS JA KAIT KALL

MIDAGI IKKA

stand-up komöödia

Info ja piletid Piletilevist.

Rapla pereklubi
kutsub
15. oktoobril kell 19
Rapla Kultuurikeskusesse
TANTSUÕHTULE!

Pidu on laudadega
Osalus 25 euri pere

Vajalik eelregistreerimine
e-post: alar.muti@gmail.com
Tel. 5341 4899
Arveldusarve: Alar Mutli,
SEB EE241010802010126007

Üllatusesinejad
Tantsuks ansambel
Härra Kuu

Tervis omamaistest taimedest

RAVIMTAIMEDE LOENG
2. osa

Irje Karjus

Juuru Rahvamajas 17. oktoobril 19.00.
Osalus 20 eurot, enne 14.10 ette teatades 15 eurot. Info www.juururahvamaja.eu

FOLKLOORILAAGER
NOORTELE

Pilliõpe, tants, meisterdamine, mängud jpm

26.-28. OKTOOBRIKELL 11.00-13.00
ALATES 11 A VANUSEST. OSALUSTASU 35 EURO. TEATA TULEKUST HIJEMALT 21. OKTOOBRIKELL 12.00
TEL 5290 023, WWW.JUURURAHVAMAJA.EU

RAPLA KESKRAAMATUKOGUS

Kristel Reigami

MÄNGUKARUDE NÄITUS
OKTOOBER 2022

Märjamaa Muusika- ja Kunstikooli

LÕPUTÖÖDE NÄITUS

september - oktoober
Rapla Keskraamatukogus

MINU RAAMATUKOGU
MIRKO

Rapla Keskraamatukogu on liitunud Minu Raamatukoguga!

Veel rohkem lugemiselamusi
leid mirko.ee